

وەزارەتی ناوخۆ

ژمارە: ٨٨٧٥ لە ٢٠١٧/٥/٢٥

بەپیشى ئەو دەسەلاتەي كە پىيەمان دراوه لە ياساي وەزارەتى ناوخۆ ژمارە (٦) ي سالى ٢٠٠٩ بىپارماندا بە دەرچووانلىنى ئەم بىيانە:-

بەيانى ژمارە (٧) ي سالى ٢٠١٧

تاييهت بە پىدانى قىزە ئەلىكتۇنى و نشىنگە

پىناسەكان

ماددهى (١) :-

مەبەست لەم پىناسانەي خوارەوە ئەو مانايانەي بەرامبىريان دىاري كراوه بەمەبەستى جىئەجىنگەنى ئەم بىيانە:-

- ١ - هەرىم: هەرىمى كوردستانى عىراق.
- ٢ - وەزارەت: وەزارەتى ناوخۆي هەرىمى كوردستان.
- ٣ - وەزىر: وەزىرى ناوخۆي حکومەتى هەرىمى كوردستان.
- ٤ - دەسەلاتى پىدانى قىزە: وەزىرى ناوخۆ بەپىشى مادده (١) بېرىغە (٧) لە ياساي نشىنگەي بىيانىان ژمارە (١١٨) سالى ١٩٧٨.
- ٥ - بەپىوه بەرأيەتى نشىنگە: بەپىوه بەرأيەتى نشىنگەي پارىزگا كانى هەرىم.
- ٦ - قىزە ئەلىكتۇنى: بەلگەنامەي رىيگەپىدانى هاتنه ژورەوەي هاوللاتى بىيانى بۆ هەرىمى كوردستان لە رىيگاي سىستەمى ئەلىكتۇنى كە بۆ ئەم مەبەستە دازراوه.
- ٧ - بىيانى: ئەو كەسىي هەلگىرى رەگەنامەي عىراقى نىيە.
- ٨ - گواستنەوەي دۆسييە: ناردنى دۆسييە كەسى بىيانى كە كارتى نشىنگەي هەيە لە بەپىوه بەرأيەتىيەكى نشىنگە بۆ بەپىوه بەرأيەتىيەكى تر.
- ٩ - گۈپىنى دەستەبەرى: گۈپىنى دەستەبەرى كەسى بىيانى كە كارتى نشىنگەي هەيە لە دەستەبەرىك بۆ دەستەبەرىيەكى تر.
- ١٠ - بەيەكگەيانلىنى خىزان: گەياندىنى ئەندامانى خىزانى كەسى بىيانى بەيەكتەر و ئەمەش تەنها دايىك و باوك و كۆپ و كچ و هاوسەرى كەسى بىيانى دەگرىتەوە.
- ١١ - لىستى قەدەغە: ئەو لىستىيە كە كەسى بىيانى دەخريتە ناوى بە بىپارى وەزىر بەھۆي ئەنجامدانى سەربىيچى، يان هەر ھۆيەكى تر.
- ١٢ - لىستى رەش: ئەو لىستىيە كە هەر كەسىكى سروشتى يان مەعنەوى دەخريتە ناوى بە بىپارى وەزىر بەھۆي ئەنجامدانى سەربىيچى.

١٣ - ۋىزەدى دەرچۈن: ئېو ۋىزەدى كە لە سەر پاسپۇرتى كەسى بىانى دەرىت لە لايەن بەرپىوه بەرایەتى نىشىنگە كاتىك ماوهى نىشىنگەلى كە هەرىم كۆتاپى دېت وئارەزوى گەپانوھى ھەدە بۆ ولاتى خۆى.

١٤ - كىتكار: ھەركەسىك كارىتكى دىيارىكراو ئەنجام بىدات بەرامبەر بىتكىپارە و كارەكەلى لەزىز سەرپەرشتى خاوهەن كار ئەنجام بىدات.

١٥ - خاوهەن كار: ھەر كەسىكى سروشتى يان معنۇي كە كىتكارىك يان زىاتر بەكار بەھىنەت بە مەبەستى ئەنجامدانى كارىتكى بەرامبەر بىتكىپارە.

١٦ - كەسى مەعنەوى: كۆمەلتىك كەس يان دارايى (اموال) كە مەبەستى ئەنجامدانى ئامانجىتكى دىيارىكراو و دانپىدرابى ياسابىي ھەبىت بەپىي ئەو ئامانجانەى كە ھەدەتى.

١٧ - كەسى سروشتى: ھەر مەرقىتكى كە تواناي ھەلگەرنى بەرپىرسىارىيەتى و شىاوى ياسابىي ھەبىت بەپىي ياسا.

١٨ - كارتى ھەوالى گەيشتن: ئەو كارتەدە كە لە لايەن بەرپىوه بەرایەتىيە كانى نىشىنگە رىكەدە خەرىت بۆ كەسى بىانى، كە ۋىزەدى پىتىراوه بەمەبەستى مانوھى كە لە سالىتكى كە مەتر نەبىت.

١٩ - كارتى نىشىنگە: ئەو كارتەدە كە ماوهەكى لە (٦) مانگ كە مەتر نىيە و لە (٣) سال زىاتر نىيە بە كەسى بىانى دەرىت و مافى مانوھى دەبىت لە هەرىم.

٢٠ - دىپۇرتكىردن: دوورخستنەوە كەسى بىانى كە بەشىۋەيدى كى ياسابىي ھاتۆتە ھەرىمى كورستان بۆ دەرەوەي عىراق بە ھۆى ئەنجامدانى سەرپىتىچى، يان ھەر ھۆيە كى تر.

٢١ - خالى سنورى: گشت خالى سنورىيە نىودولەتىيە فەرمىيە كان (زەمینى و ئاسمانى).

٢٢ - دەركىردن (سنورداش): دەركىردىنى كەسى بىانى كە بەشىۋەيدى كى ناياسابىي (قاچاغ) ھاتۆتە ھەرىمى كورستان بۆ دەرەوەي سنورە فەرمىيە كان بە فەرمانى بەرپىويەرى نىشىنگە كان.

ماوهى پىدانى ۋىزە

ماددهى (٢):

١ - پىدانى ۋىزەنى ھاتنەزورە بۆ ماوهى (٣٠، ٢٠، ٩٠، ٦٠، ١٢٠) رۆز بەمەبەستى سەرداڭ يان گەشتىيارى، يان پىدانى ۋىزەنى بۆ ماوهى (٣٦٥، ١٨٠) رۆز بە مەبەستى مانوھە، تەنها لە دەسەلاتى وەزىزە و ناكىت ئەم دەسەلاتە دابەزىندرىت.

٢ - داواكارى ۋىزەنى ئەلىكتۇنى بۆ كەسى بىانى بە ھەموو جۆرە كانىيەوە، تەنها لەرىگاى وىيىساتى ۋىزە ئەلىكتۇنى (evisa.moi.gov.krd) پېشكەش دەكىت.

٣ - ھەرگۆرانكارىيەك لە رىنمايىەكانى ۋىزە يان نىشىنگە ئەنجام بىرىت لە رىگاى وىيىساتى ۋىزە ئەلىكتۇنى بالاودە كىتىدو و دوائى (١٠) رۆز دەچىتە بوارى جىبە جىندرىن.

۴- فیزهی سەردان یان خالى سنوری یان گەشتیاری یان خویندن یان بەیە کەمیاندەنی خیزان دەکریت دریو بکریتەوە بۆ کەسی بیانی پاش ھاتنە ژوورەوەی بۆ ماوهی (۳۰) رۆز تەنها بۆ یەك جار بەرامبەر پریك رسومات کە لە ماددهی (ھەژەدەیم)ی ئەم بەيانە دیاری کراوه، بەمەرجىك ھۆکاری دریئەزەنەوە کە پەسىند بیت، بەداواکاریيەك لەلایەن خودى كەسی بیانی یان نويىندرى ياسابى خۆى ، وئەم دریئەزەنەوە يە لەدەسەلەتى بەرىپەرى نشىنگە كانە وناکریت ئەم دەسەلەتە دابىزىنېت.

ھەلە لە زانیاری فیزه

ماددهی (۳) :-

۱- زانیاری فیزهی ئەلىكتۇنى پاش دەرچوون و پىدانى فیزه ھىچ گۆرانکارىيەكى تىدا ناکریت و لەكتى ھەبوونى ھەر ھەلەيەك ئەو فیزەيە بە ھەلۇشاوه ئەۋماز دەکریت، پىویستە فیزەيەكى نوئى داوا بکریت بەپىتى داواکارىيەك و رسوماتىيکى نوئى و جىتبەجىتكەنە گشت رىنگارە ياسابىيەكان.

۲- ئەگەر ھەلەكە ھۆکارەكەي لەلایەن وەزارەتەوە بۇ ئەوا فیزە بۆ نوئى دەکریتەوە بەبىز بەرامبەر.

جۇرەكانى فیزە

ماددهی (۴) :-

پەكەم : فیزەی سەردان

فیزەی سەردان بەم مەرجانەي خوارەوە دەدریت: -

۱- پېرىكەنەوەي ئەپلىكەيشنى تايىيەت بەداواکارى فیزە لە رىڭگاي وىبسايتى فیزەي ئەلىكتۇنى.

۲- فیزەی سەردان تەنها بۆ ماوهی (۳۰) رۆز دەدریت.

۳- دانى رسوماتى فیزە لە رىڭگاي وىبسايتى فیزەي ئەلىكتۇنى دەبىت.

۴- ھەلگرانى (بەلگەنامەي گەشت – Travel Document)، لە رىڭگاي نويىنرايدەتىيەكانى حکومەتى ھەرىم لە دەرەوە دەتوانى داواي فیزە بىكن.

۵- (بەلگەنامەي گەشت – Travel Document) نشىنگەي پىز نادرىت.

۶- ماوهى بەسەرچوونى پاسپۆرتى كەسی بیانى نايىت لە (۶) مانگ كەمتر بىت.

۷- بەلگەنامەي گەشت مامەلەي رەگەزنانامەي رەسەنەي كەسی بیانى لەگەل دەکریت، واتە ئەگەر ھاولاتىي بیانى رەگەزنانامەي رەسەنەكەي پىویست بە وەرگرتىنی فیزە بىكەت، ئەوا بەبىز وەرگرتىنی فیزە رىنگەي پىز نادرىت بىتىدە ھەرىتىمى گوردىستان، سەرەپاي دەرچوونى (بەلگەنامەي گەشت)كەي لە لاتىك كە پىویستىيەن بە وەرگرتىنی فیزاي پىشوهخت نەبىت بۆ ھاتنە ناوهەوەي ھەرىتىمى گوردىستان.

۸- ئەگەر كەسی بیانى، لەسەر پاسپۆرت يا (بەلگەنامەي گەشت)كە بىانىيەكەي ئاماژە بەوه كرا بۇ كە شوينى لە دايىكبوونى عىراقە، ئەوا پىویست بە وەرگرتىنی فیزە ناكات و بىز بەرامبەر رىنگەي پىز دەدرىت، و ئەگەر مانەوەشى لە ھەرىم لە (۳۰) رۆز زىياتر بۇو، ئەوا ھىچ سزايدەكى پىتۈزۈنى دواكەوتىنى لىز وەرنەگىريت.

- ۹- دەبىت مەبەستى سەرداش بەرۇنى لەداواکارى ۋىزە دىيارى بىرىت.
- ۱۰- دەبىت شوينى مانەوە و زانىارىيە كانى سپۆنسەر بە وردى لە فۆرمى داواکارى بنووسىت.
- ۱۱- پىويستە گشت فۆرمە كان بە كۆمپىوتەر پېكىرىنەوە.
- ۱۲- لە كاتى نەگەراندۇھى كەسى بىيانى بۆ ولاتى خۇى و ئەنجام نەدانى رىتكارە كانى پىدانى كارتى نشىنگە، ئەو كەسى كە بەلىيىننامە كەدى داوه، دەبىت بېرى پارەي ئەو بەلىيىننامە يە بىدان بە گەنجىنەي ھەريم لەبرامبەر جىيەجى نەكىدى بەلىيىننامە كەدى بەپىتى ياسا ، سەرەپاي ئەنجامدانى رىتكارە ياسا يە كانى تر كە بەرامبەر بەلىيىنەر ئەو لايمەنەي كە داواي ۋىزە كە دەرە.

دۇوەم : ۋىزە گەشتىيارى

- ۋىزە گەشتىيارى بەم مەرجانەي خوارەوە دەدرىت :
- ۱- پېكىرنەوە ئەپلىيکەيشنى تايىيەت بەداواکارى ۋىزە لە رىيگاي وىتسايتى ۋىزە ئەلىكتۇنى.
- ۲- ۋىزە گەشتىيارى تەنها بۆ ماوهى (۳۰) رۆز دەدرىت و ناكىت بە نشىنگە.
- ۳- دانى رسوماتى ۋىزە لە رىيگاي وىتسايتى ۋىزە ئەلىكتۇنى دەبىت.
- ۴- ماوهى بەسەرچۈونى پاسپۇرتى كەسى بىيانى نايتى لە (۶) مانگ كە متى بىت.
- ۵- ئەگەر كەسى بىيانى شوينى لەدايىكبوونى عىراق بۇ لە پاسپۇرته كە ئاماژەي پى كرابۇو، ئەوا پىويست بە وەرگىتنى ۋىزە ناكات و بى بەرامبەر رىيگەي پى دەدرىت.
- ۶- پېكىرنەوە ئەپلىيکەيشنى تايىيەت بەزايانى كەسى بىيانى، كە لە وىتسايتى ۋىزە ئەلىكتۇنى دانراوە.

سېيىھەم : ۋىزە خويىندن

- ۋىزە خويىندن بەم مەرجانەي خوارەوە دەدرىت :
- ۱- پېكىرنەوە ئەپلىيکەيشنى تايىيەت بەداواکارى ۋىزە لە رىيگاي وىتسايتى ۋىزە ئەلىكتۇنى.
- ۲- ۋىزە خويىندن تەنها بۆ ماوهى (۳۰) رۆز دەدرىت، و دەبىت لايمى داواکار گشت بەلگەنامە پىويستە كانى پىدانى نشىنگە بە قوتابى بىيانى لە ماوهى (۳۰) رۆز جىيەجى بىكەت.
- ۳- دانى رسوماتى ۋىزە لە رىيگاي وىتسايتى ۋىزە ئەلىكتۇنى.
- ۴- ماوهى بەسەرچۈونى پاسپۇرتى كەسى بىيانى نايتى لە (۶) مانگ كە متى بىت.
- ۵- ئەگەر كەسى بىيانى شوينى لەدايىكبوونى عىراق بۇ و لە پاسپۇرته كە ئاماژەي پى كرابۇو، ئەوا پىويست بە وەرگىتنى ۋىزە ناكات و بى بەرامبەر رىيگەي پى دەدرىت.

- ۱- ده بیت شوینی مانده و گشت زانیاریه کان به وردی له فورمی دواکاری بنووسیریت.

۲- ده بیت سه رچاوه دارایی داینکردنی خه رجیه کانی خویندن، به به لگه نامه پیویست دیاری بکات.

۳- هاویتچ کردنی پشتگیری و هرگرتن له لایهن ئدو دامه زراوه خویندنی که کسی بیانی و هك قوتابی لیئی و هرگیرواه، که ده بیت باوپریتکراو بیت له لایهن و هزاره تی خوینلنی بالا تویزینه و هی زانستی یان و هزاره تی پدروه رده هی هه ریم، وماوهی خویندن تیایدا له سالیک که متر نه بیت.

۴- پیویسته گشت فورمه کان به کومپیوتھر پرپکرینه وه.

۵- پاش تهواو کردنی گشت ریککاره کان و جیبه جی کردنی گشت رینماییه کان نشینگه به قوتابی ده دریت و سالانه نوی ده کریتدوه تا کوتایی هاتنی خویندنکه کدی.

۶- پر کردنه و هی فورمی ژماره (۳۳) تاییدت به زانیاری کسی بیانی که له ویسايتی فیزه هی ئه لیکترؤنی.

۷- له کاتی نه گه رانه و هی کسی بیانی بز ولاتی خوی، ئهو کسنه که به لیتننامه که داوه، ده بیت بپی پارهی ئدو به لیتننامه بذات به گهنجینه هی هه ریم لمبهرامبهر جیبه جی نه کردنی به لیتننامه که بپی یاسا ، سه ره رای ئه نجامدانی ریککاره یاساییه کانی تر که بدرامبهر به لینده رو ئدو لاینه نه که داوای فیزه کردووه.

چواره : فیزه بیه کگه یاندنی خیزان

فیزه بیه کگه یاندنی خیزان بهم مهراجانه خواره وه ده دریت :-

۸- پر کردنه و هی ئه پلیکه یشنی تاییدت بدداکاری فیزه له ریگای ویسايتی فیزه هی ئه لیکترؤنی.

۹- فیزه بیه کگه یاندنی خیزان، تنهها بز ماوهی (۳۰) روز ده دریت، و ده بیت لاینه دواکار گشت به لگه نامه پیویسته کانی پیدانی نشینگه به خیزانی کسی بیانی له ماوهی دیاری کراوی سه ره وه جیبه جی بکات.

۱۰- دانی رسوماتی فیزه له ریگای ویسايتی فیزه هی ئه لیکترؤنی ده بیت.

۱۱- ماوهی به سه رچونی پاسپورتی کسی بیانی نایت له (۶) مانگ که متر بیت.

۱۲- فیزه بیه کگه یاندنی خیزان تنهها بز کوکردنه و هی خیزانی کسی بیانی و هك بابه تیکی مرقیی مامه لهی له گەن ده کریت وئه گەر کام له ئه ندامانی خیزان ثاره ززوی کارکردنی هد بیت پیویسته پەزامەندی و هزاره تی کارو کارویاری کۆمە لایه تی و هرگون بپی پینماییه کانی تاییدت به کارکردن و ئاگادار کردن و هی بەریو بەری نشینگه تایید قەند.

۶- پپرکده وهی فوپمی ژماره (۱۷) تاییهت به زانیاری ژمندامانی خیزان که له ویسایتی ڤیزهی ژدیلیکترۆنی دانراوه.

۷- رسوماتی گوپینی ڤیزه‌ی (۳۰) روزی بو نشینگه و هنرگیریت، به‌لام رسوماتی دهرکدنی کارتی نشینگه و رسماهه کانه ت و دده‌گه بت.

۸- ۋىزە بى يەكگەياندى خىزان تەنها ھاوسەر و كۆپ و كچ و دايىك وياوىكى كەسى بىانى دەگرىتىهە كە داواي بەيەكگەياندى خىزانە كەي دەكات.

۹- ئەگەر ھاولاتىيە كى عىراقى داواكارى بەيەكگەياندى خىزانى بکات كە ھەلگىرى رەگەزنانمىي بىانى بىت، ئەوانەي بىرگەي (۸) سەرەوە دەيانگرىتىهە ئەوا نشىنگە دەدرىت بەگشت ئەندامانى خىزانە كەي بى بەرامبەر و لە گشت رسوماتى دەركەندى كارتى نشىنگە دەبەخشىن، بەمەرجىتك دانىشتۇرى ھەرىم بىت وكارتى زانىارى ئەپارىزگايدى ھەبىت كە داواي بەيەكگەياندى خىزانە كەي لى دەكات.

۱۰- پىويستە گشت فۇرمە كان بە كۆمپىيوتەر پېپىرىئندە.

۱۱- ھاپىچ كەندى ئەم بەلگەنامانەي كە لە خوارەوە ھاتۇن لەكتى پېكەندەوە ئەپلىكەيشنى داواكارى فىزە:-

أ- گىرىبەستى ھاوسەرگىرى يان ھەر بەلگەنامەيدە كى تر كە پەيوەندى خىزانى خالى (۸) ماددهى چوارەمى بىرگەي چوارەمى ئەم بەيانە بىسەلىنىت و وەرگىپىدا بىت بۇ سەر زمانى كوردى لە لاين وەرگىپىتكى ياسابى سويندراو لە دادگاكانى ھەرىم.

ب- كۆپى رەنگاورەنگى پاسپۇرتى ھاوسەر و ئەندامانى خىزان بۇ ھەر داواكارىيەك بە جىا ھاپىچ دەكىت.

ج- بەلگەنامەي مولڭايدە خانووبىرە يان گىرىبەستى بەكىنگەرنى يەكەيە كى نىشته جىبۈون لە سەر ناوى خۆى لەو پارىزگايدى ھەرىم كە كارى لى دەكات.

د- كارتى نشىنگە كەي لە بەپىوه بەرایەتى نشىنگەي ئەو پارىزگايدە دەرچووبىت، كە يەكەي نىشته جىبۈونى لى هەيە.

ه- پشتىگىرى مۇوچە لەو شوينەي كارى لى دەكات.

و- پشتىگىرى تۆماركەندى لە بەپىوه بەرایەتى دەستەبەرى كۆمەلایەتى.

ز- وىنەي تۆمار (صورە قىد) اى تايىدەت بە ھاوسەرى عىراقى ئەوهى داواي ۋىزە بۇ ھاوسەر بىيانىيە كەي دەكات بەمەبەستى دلىنابۇن لەوهى خىزاندار نىيە ، و ئەگەر خىزاندار بۇ ۋىزە بە ھاوسەر بىيانىيە كەي نادىرىت.

۱۲- لەكتى نەگەرانەوەي كەسى بىانى ئەو كەسى كە بەلېننامە كەي داوه ، دەبىت بېرى پارەي ئەو بەلېننامەيە بىدات بە گەنجىنەي ھەرىم لە بەرامبەر جىبەجى نەكەندى بەلېننامە كەي بەپىي ياسا، سەرەپاى ئەنجامدانى رېككارە ياسابىيە كانى تر كە بەرامبەر بەلېندر و ئەو لاينەي كە داواي ۋىزەي كردووه.

۱۳- ئەگەر يەكىن لە ئەندامانى خىزان بە ۋىزە عىراقى ھاتبىتە ھەرىمى كوردىستان و داواي بەيەكگەياندى خىزان بکات، ئەوا نشىنگەي پى دەدرىت دواي جىبەجىكەندى گشت مەرجەكانى بەيەكگەياندى خىزان و رېنمايىيە كانى نشىنگە.

٤- پىدانى نشىنگە بىپىتى ۋىزەي بىدە كەياندى خىزان لە دەسەلاتى بەرىيەرى نشىنگە كانه پاش جىتبەجى كەردنى گشت مەرچە كان و پېشکەش كەردى ئەو بەلگەنامانەي كە لەم بېرىكەيدا دىيارى كراون.

پىنجەم: ۋىزەي خالى سنوورى :-

ۋىزەي خالى سنوورى بەم مەرجانەي خوارەوە دەدرىت :-

١- ھاولاتىيانى ئەم ولاستانى خوارەوە دەتوانى لە خالى سنوورى ۋىزەي ھاتنە ژۇورەوە وەرىگەن :-

(ولاٽە يەكگرتۇوه كانى ئەمەريكا، بەریتانيا، ئۆستراليا، نیوزەلەندا، ژاپون، كۆرياي باشدور، كەندەدا، ئيمارات، كوييت، قەتەر، تۈركىيا، ئىران، لاتچيا، ليتونيا، لۆكىسىمبىرگ، مالتا، ھولەندا، نەرويج، پولەندا، پورتوقال، رۆمانيا، سلۇقاكىيا، سلۇقىنيا، ئىسپانيا، سويد، سويسرا، نەمسا، بەلجىكا، بەرازىل، بولگاريا، كرواتيا، قويرسى يېننانى، چىك، دانيمارك، ئىستۇنبا، فينلەندا، فەرنەنسا، ئەلمانيا، يېنان، ھەنگاريا، ئىرلەندا، ئايسلااند، ئيتاليا).

٢- ۋىزە تەنها بۆ ماوهى (٣٠) رۆز دەدرىت.

٣- ماوهى بەسەرچۈونى پاسپۇرتى كەسى بىيانى نايىت لە (٦) مانگ كەمتر بىت.

٤- ئەگەر كەسى بىيانى شويىنى لە دايىكبۇونى عىراق بۇو و لە پاسپۇرتە كەئى ئاماڭىزلىك پىتىكرا بۇو، ئەوا پىيىست بە وەرگەتنى ۋىزە ناکات و بى بەرامبەر رىيگەي پى دەدرىت.

شەشەم: ۋىزەي رىتكخراوه كانى نەتهوھ يەكگرتۇوه كان :-

١- ۋىزەي كارمندانى رىتكخراوى نەتهوھ يەكگرتۇوه كان بەم مەرجانەي خوارەوە دەدرىت:

أ- پېرىكەنەوەي ئەپلىكەيشنى تايىبەت بە داواكاري ۋىزە لە رىيگائى وېبسايىتى ۋىزەي ئەلىكتۇنى.

ب- پېرىكەنەوەي فۇرمى ژمارە (١٨) تايىبەت بە زانىارى كەسى بىيانى كە لە لايەن رىتكخراوه كانى نەتهوھ يەكگرتۇوه كان داوا دەكىتىن كە لە وېبسايىتى ۋىزەي ئەلىكتۇنى دانراوه.

ج- ۋىزەي تايىبەت بە رىتكخراوه كانى نەتهوھ يەكگرتۇوه كان بى بەرامبەر دەدرىت.

٢- ھەلگرى پاسپۇرتى رىتكخراوى نەتهوھ يەكگرتۇوه كان بى بى ۋىزە رىيگايان بى دەدرىت بىنە ھەرىمى كوردستان.

٣- پىيىستە گشت فۇرمە كان بە كۆمپىوتەر پېرىكەنەوە.

٤- ئەگەر رىتكخراوى نەتهوھ يەكگرتۇوه كان داواي نشىنگە بىكەت بۆ ئەو كارمندانى كە بە ۋىزەي ھەرىم هاتۇن يان ۋىزەي عىراق تەنها بۆ كارى رىتكخراوه كەيان، ئەوا نشىنگە يان بى دەدرىت، بى بى وەرگەتنى رسوماتى گۈپىنى ۋىزە دواي جىتبەجيڭىرىنى گشت مەرچە كانى پىدانى نشىنگە.

حەفتەم: ۋىزەي رىتكخراوه نىيۇدەولەتىيە كان (INTERNATIONAL NGO)

ۋىزەي كارمندانى رىتكخراوه نىيۇدەولەتىيە كان بەم مەرجانەي خوارەوە دەدرىت:

١- پېرىكەنەوەي ئەپلىكەيشنى تايىبەت بە داواكاري ۋىزە لە رىيگائى وېبسايىتى ۋىزەي ئەلىكتۇنى.

- ۲- ماوهی بەسەرچوونی پاسپورتی کەسی بیانی ناییت لە (٦) مانگ کەمتر بیت.
- ۳- ماوهی ریگەپیتەن لە (٣٠) تا (٣٦٥) رۆژ دەدريت.
- ۴- هاوپیچ کردنی مۆلەتی تۆمارکردنی ریکخراوه کە لە هەريم.
- ۵- دانی رسوماتی فیزه لە ریگای ویسایتی فیزه ئەلیکترۆنی دەبیت.
- ۶- پېکردنەوەی فۆرمی ژمارە (١٩) تاییەت بە زانیاری کەسی داواکاری فیزه بۆ دەکریت کە لە ویسایتی فیزه ئەلیکترۆنی دانراوه.
- ۷- پیویستە گشت فۆرمە کان بە کۆمپیوتەر پېیکرینەوە.
- ۸- ئەگەر ریکخراو داوى نشینگە بکات بۆ ئەو کارمەندانەی کە بەفیزە ھەريم ھاتۇن تەنها بۆ کارى ریکخراوه کەيان، ئەوا نشینگەيان پى دەدريت پاش دانی رسوماتی گۆپىنى فیزە و دواى جىبەجىتكىرىدىنى گشت مدرجه کانى پیدانى نشینگە و دانی گشت پېبۈاردنە کان و رسوماتى كارتى نشینگە.
- ٩- بەدەر لە خالى (٨) يى سەرەوە ، ئەگەر ریکخراوى نىۋەھولەتى داوى نشینگە بکات بۆ ئەو کارمەندانەی کە بەفیزە ھەريم ھاتۇن تەنها بۆ کارى ریکخراوه کەيان و بارەگائى سەرەكى ریکخراوه نىۋەھولەتىيە کە لە ولاتانى (ولاتە يەكگەرتووه کانى ئەمەريكا، بەریتانيا، ئوستراليا، نیوزەلەندا، ژاپۇن، كۆرياي باشور، كەندا، ئيمارات، كويت، قەتمەر، تۈركىيا، لاتچيا، ليتونيا، ئىسپانيا، سويد، سويسرا، نەمسا، بەلجىكا، بەرازىل، بولگاريا، پورتوگال، رۆمانيا، سلۇفاكىا، سلۇقىنيا، دانيمارك، ئىستۇنیا، فينلەندا، فەنسا، ئەلمانيا، يېنان، هەنگاريا، ئىرلەندا، كرواتيا، قويرس، چىك، دانيمارك، ئىستۇنیا، فينلەندا، فەنسا، ئەلمانيا، يېنان، هەنگاريا، ئىرلەندا، ئايسلاند، ئيتاليا) تۆمار كرا بۇ ئەوا نشینگەيان پى دەدريت بەبى دانی رسوماتى گۆپىنى فیزە و رسوماتى كارتى نشینگە و دواى جىبەجىتكىرىدىنى گشت مدرجه کانى پیدانى نشینگە بەلام پیویستە گشت پېبۈاردنە کان بىدات.
- ١٠- پیویستە پېش كۆتابىي هاتنى ماوهی ریگەپیتەن کەسی بیانى بگەريتەوە يان کارى ياسايى وەرگەتنى نشینگەي بۆ ئەنجام بىرىت بەپىي رىتەمايىە کان، بە پېچەوانەوە ریکخراوى داواکار پۈوبەپۈو گرفتى ياسايى دەبىتەوە.

ھەشتم: فیزە ریکخراوه لۆکاللیيە کان (LOCAL NGO)

فیزە کارمەندانى ریکخراوه لۆکاللیيە کان بەم مەرجانە خوارەوە دەدريت:

- ۱- پېکردنەوەي ئەپلىكەيشنى تايىەت بەداواکارى فیزە لە ریگای ویسایتى فیزە ئەلیکترۆنی.
- ۲- ماوهی بەسەرچوونی پاسپورتی کەسی بیانی ناییت لە (٦) مانگ کەمتر بیت.
- ۳- ریگەپیتەن بۆ ماوهی (٣٠) رۆژ دەدريت.
- ۴- مۆلەتى دامەززانى تايىەت بە ریکخراوه کە هاوپیچ بکریت.
- ۵- دانی رسوماتى فیزە لە ریگای ویسایتى فیزە ئەلیکترۆنی دەبیت.

- پرکردنده‌ی فورمی ژماره (۱۹) تاییدت به زانیاری که‌سی داواکاری فیزه‌ی بز ده‌گریت که له ویسایتی فیزه‌ی نه‌لیکترنی دانراوه.
  - پیویسته گشت فورمده‌کان به کومپیوتهر پریکرینه‌وه.
  - نه‌گدر ریکخراو داوای نشیننگه بکات بز نه‌و کارمندانه‌ی که به‌فیزه‌ی هدریم هاتونن تنه‌ها بز کاری ریکخراوه‌که‌یان، نه‌وا نشیننگدیان پی دهدربیت پاش دانی رسوماتی گورینی فیزه و دوای جیبه‌جیکردنی گشت مدرجه‌کانی پیدانی نشیننگه و دانی گشت پیبزاردن‌کان و رسوماتی کارتی نشیننگه.
  - له‌کاتی نه‌گمراوه‌هی که‌سی بیانی نه‌و که‌سده‌ی که‌لیننامه‌که‌ی داوه، ده‌بیت بری پاره‌ی نه‌و به‌لیننامه‌یه برات به گنجینه‌ی هدریم له بدرامبهر جیبه‌جی نه‌کردنی به‌لیننامه‌که‌ی برات به‌پیی یاسا، سره‌ه‌پای نه‌نمیماندی ریککاره یاساییه‌کانی تر که بدرامبهر به‌لیننده‌ر و نه‌و ریکخراوه‌ی که داوای فیزه‌ی کردووه.

قیزه‌ی کارگردان

- ۳ (۵) ماددہ

یه‌گهه: فیزه‌ی کارکردن دهدزت بهم مهرجانه‌ی خواره‌وه:

- ۱ که‌سی بیانی مولّه‌تی کارکردن و هریگریت له و هزاره‌تی کار و کارویاری کۆمەلایه‌تی به‌پیش رینماییه کانییان.
  - ۲ داواکاری فیزه‌ی کارکردن له ریگای سیستمی ئەلیکترۆنی و هزاره‌تی کار و کارویاری کۆمەلایه‌تی رهوانه‌ی و هزاره‌تی ناوخۆ ده‌گریت و پاش وردبینی کردنی فیزه‌ی کارکردنی پیش ده‌دریت.
  - ۳ جیبه‌جی کردنی سدرجهم رینماییه کانی فیزه و نشینگه.

دموهم: کارمندانی که رتی نهاد فیزی مانه و هیان پی دهد ریت بهم مهر جانه خواره و همه

- ۱- فورمی دواکاری کومپانیا له پیگای سیسته‌می ئەلیکترونى وەزارەتى سامانه سروشىيەكان پېشگەش دەكىت.

۲- دهیت که‌سی پیانی دواکراو خاوون پروانامه یا ته‌کنیکار یاخود شاره‌زا بیت له یواری نهوت.

۳- پیویسته لایه‌نی دواکار گشت رینماییه کانی ٹیزه و نشینگه جندیه یکات.

گورینی ٹیزہ سہزادان بُو نشینگہ

ماددہی (۶)

یه که م: فیزه‌ی سهردان پو نشینگه ده گوردریت، بهم مهراجانه‌ی خواره‌وه:

- ۱- پیشکشکردنی داواکارییهک بوق بدرپوهدرايهتییه کانی نشینگه له لایهن پاریزه‌ری خاوه‌نی بريکارنامه له خودی که‌سی بیانی یان نویته‌ری کۆمپانیای بەدواچوونی کاروباری نشینگه، یان نویته‌ری کۆمپانیا، ياخود نویته‌ری ریکخراوه کان بەهه مسوو جۆره کانیانیه وه.
  - ۲- هاپیچ کردنی کۆپی رەنگاوره‌نگی پاسپۆرت.
  - ۳- ا- پیشکشکردنی گریبیه‌ستییکی کارکردن له نیوان خاوەن کار و کریکاری بیانی، و مەرج نییه ئەو گریبیه‌سته پەسەند کراو پیت.

ب- ئەگەر كەسى بىيانى خاوهنى كۆمپانيا ياخود پشکدار بىت پىويسىت بە پىشكەش كىرىدىنى گىرىيەستى كاركىردن ناكات، تەنها پىويسىتە خاوهندارىتى يان پشکدارىيە كەى لە كۆمپانياكە بىسەلىيەت.

٤- دەستەبەر كەنى كەسى بىيانى لە لايەن كەسييکى عىراقى نىشتەجى ھەرىيە كورەستان بىت و كارتى زانىارى ھەرىيەم ھەبىت.

٥- پېركەندەوەي فۇرمى بەلىيەننامەي كەسى ژمارە (٣٦) يان فۇرمى بەلىيەننامەي كۆمپانيا ژمارە (٣٩) كە تىيىدا دەبىت خاوهن كارى نوى بەلىيەن بىات لە ماوهى (شەش مانگ) مولەتى كاركىردن لەۋەزارەتى كارو كاروبىارى كۆمەلایەتى وەرىگىرىت بۆ كىيىكارە بىيانىيە كە، و دەستەبەرى كۆمەلایەتى بىات.

٦- ئەگەر خاوهن كار بېرىگىدى (٥) سەرەوەي جىبىدەجى نەكەر دەبىت خاوهن كارسزا دەدرىت بەپىتى ماددهى (ھەڙدەيم).

٧- دانى بېرىڭ پارە وەك رسوماتى گۈپىنى ۋىزەي سەردان بۆ نىشىنگە بەپىتى ماددهى (ھەڙدەيم) بۆ ئەوكەسە بىيانىيانەي كە بۆ هاتنە ناوەوەي ھەرىيەم پىويسىتىيەن بە وەرگەتنى ۋىزەي ئەلىكتۇرنى ھەدە.

ب- دانى بېرىڭ پارە وەك رسوماتى گۈپىنى ۋىزەي سەردان بۆ نىشىنگە بەپىتى ماددهى (ھەڙدەيم) بۆ ئەوكەسە بىيانىيانەي كە ھەلگەنگى رەگەزنانامەي ئەمادەتەن كە لەماددهى (چوارەم بېرىگىدى پىنچەم/١) هاتووه و ھەلگەنگى رەگەزنانامەي سورى ھەمان رسومات دەدەن.

٨- نىشىنگە بۆ ماوهى شەش مانگ يان يەك سال دەدرىت و لە سالىيەك زىاتر لە دەسەلەتى وەزىرە.
دۇوەم: ئەم ماددهىيە كارمەندانى رىتكخراوه كانى نەتەوە يەكگەرتووه كان ورىتكخراوه نىتەوەلەتىي و دىپلۆماتكاران ناگىرىتەوە.

لايەنى داواكارى ۋىزەي ئەلىكتۇرنى و مەرجەكانى بەدواچۇونى كاروبىارى نىشىنگە

ماددهى (٧) :-

يەكەم:

أ- ئەم لايدانانى لاي خوارەوە دەتوانن داواكارى ۋىزەي ئەلىكتۇرنى پىشكەش بىكەن بۆ كەسى بىيانى

١- پارىزەرانى ئەندام لە سەندىكاي پارىزەرانى كورەستان.

٢- كۆمپانيا كانى بەدواچۇونى كاروبىارى نىشىنگە.

٣- كۆمپانيا كان بۆ پېركەندەوەي پىداويىتىي خۆيان.

٤- كۆمپانيا گەشتىيارىيە كان تەنها بۆ ۋىزەي گەشتىيارى.

٥- فەرمانگەي پەيوەندىيە كانى دەرەوە.

٦- نويئەرايەتىيە كانى حکومەتى ھەرىيەم لە دەرەوە.

٧- كۆنسولگەرىيە بىيانىيە كان لە ھەرىيەم تەنها بۆ مىوانانى خۆيان.

٨- فەرمانگە حکومىيە كان تەنها بۆ مىوانە فەرمىيە كانى خۆيان.

٩- رىتكخراوه كانى نەتەوە يەكگەرتووه كان بۆ مىوان و ستاف خۆيان.

- ۱۰- ریکخراوه کانی کومەلگەدی مەدەنی (LOCAL NGO) بۆ کاری ریکخراوه بی خۆیان.
- ۱۱- ریکخراوه نیوەولەتییە کان (INTERNATIONAL NGO) بۆ کاری ریکخراوه بی خۆیان.
- ب- کۆمپانیا کانی بواری ندوت و کۆمپانیا کانی هاوردە کردەنی دەستی کاری بیانی کۆزدی ڤیزەیان پى نادریت و داواکاری ڤیزە و نشینگەیان لەریگای وەزارەتی سامانە سروشتییە کان و وەزارەتی کارو کارویاری کومەلایەتی دەبیت.

دۇوەم: ئەو لایەناندی بېرگەدی (يەكەم ۲/۳) ئەم ماددەدی ئەگەر پیویستیان بە دانانی نوینەر ھەبیت بەمەبەستى بەدواداچونى کارویارى نشینگە بۆ ئەو كەسانەی كە لە لایەن ئەوان داواکراون، دەبیت داواکارىيەك ئارپاستەی وەزارەتى ناوخۇ/ بەرپیوه بەرایەتى گشتى دیوان/ بەرپیوه بەرایەتى کۆمپانیا ئەمنىيە کان و مولەت پىدان بىکەن بەمەبەستى پىدانى رەزامەندى.

سېيەم: دەبیت نوینەر ئەم مەرجانە خوارەوە تىیدا بىت:

- ۱- تەمەنی لە (۱۸) سال كەمتر نەبیت.
- ۲- ھەلگرى رەگەزنامە عىراقى بىت.
- ۳- دائىشتوسى ھەریمى کوردىستان بىت و کارتى زانىارى ئەو پارىزگايەتى ھەبیت كە وەك نوینەر تىیدا تۆمار دەكىت.
- ۴- ھەلگرى بروانامە خويىندى سەرەتابىي بەرەو سەرەوە بىت.
- ۵- ئەفسىر يان كارمەندى ھېزە کانى ئاسايىشى ناوخۇ يان پىشىمەركە يان ئاسايىش يان فەرمانبەر نەبیت لە سەر مىلاڭى ھەمېشەبىي يان كاتى (گىرىبەست) لە فەرمانگە کانى حەكومەتى ھەریمى کوردىستان و بەلىننامە لەبەشى ياسايى بەرپیوه بەرایەتى نشينگە پېر بکاتەوە بۆ ئەم مەبەستە.
- ۶- سزا نەدرا بىت بە ھىچ تاوانىتكى كەتن يان تاوان (جىنەدە ئەو جىنایە) ئابپۇيىر (مخلە بالشرف) بە ھىنانى پشتگىرى بەلگە کانى تاوان.
- ۷- خاودەن رەوشت و ھەلسوكەوتىنگى باش بىت بە پشتگىرى بەرپیوه بەرایەتى نەھېشتنى تاوان و ھىچ تىببىننە كى ئەمنى لە سەر نەبىت بە پشتگىرى لایەن ئاسايىش.
- ۸- کۆمپانیا کەدی كە نوینەر رايەتى دەكتات تۆماركرا بىت لە ھەریمى کوردىستان و قەرزدارى باج نەبىت بە پشتگىرى لایەن پەيوەندىدار.
- ۹- دەبیت نوینەر بىيكارنامە نوینەر رايەتىي ھەبیت لە بەرپیوه بەرایەتى كۆمپانیا كە و لەبەشى ياسايى بەرپیوه بەرایەتى نشينگە يان دادنۇوس پەسەند كرا بىت و سالانە نوئى بىرىتەوە.
- ۱۰- فۇرمى تايىەت بە نوینەر پېر بکاتەوە كە لە لایەن وەزارەت رىئك دەخرىت.
- ۱۱- دانى بېرىك پارە سالانە وەك رسوماتى رىتگەپىدانى نوینەر بە پىيى ماددەي (ھەزەدەيدم) ئى ئەم بەيانە.
- ۱۲- ئەو كۆمپانیا يە پیویستى بە دانانى نوینەر ھەيە نايىت لە دوو نوینەر زىاتر دابنىت لە ھەر پارىزگايەك.

۱۳- کارتینکی تاییهت به نوینه‌ری کومپانیاکان له لایهن و هزارهت ریک دهخیریت بدرامبهه برپیاک رسومات که بهپیش بپیاری ژماره (۷۷)ی ثنه‌نبووندی و هزیران له ۲۰۱۶/۲/۳ که له ژماره (۱۹۶) رۆژنامه‌ی وەقایعی کوردستان له ۲۰۱۶/۳/۱ بلاوکراوه‌تەوه و هردەگیریت و هیچ نوینه‌ریک ریگای پی نادریت کار بکات ئەگەر باجی کارکردنی له لایهن و هزارهت بىر ریک نەخراشت.

چوارم:

أ- خاله کانی (۱، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱) له بپگهی یه کدم / بدهرن له بپگهکانی (دووهم، سییهم) ی ثدم مادده به.

ب- پاریزه‌رانی ژندام له سنه‌نديکای پاریزه‌رانی کوردستان، که به‌پیش‌یاسای پاریزه‌رانی هدریمی کوردستان ژماره (۱۷)ی سالی ۱۹۹۹ی هدموارکراو کار ده‌کهن، ته‌نیا بربیکارنامه‌ی په‌سنه‌ندکراوی بربیکاره‌کانیان و ناسنامه‌ی پاریزه‌رانی تییان لی داوا ده‌کریت بتو به‌دواه‌چوونی کارویاری فیزا و نشینگ.

ج- خاله کانی (۱۱،۹،۷) بپگهی یدکه می ئهم مادده یه کارتیتکی به خۆراییان بۆ رینکدە خریت له لایهن و هزارهت بەدەر له مەرجە کانی پێدانی کارتی تایبەت به نوینەر بەمەبەستى بەدوا داچوونی کارویاری نشینگەی کار مەندە کانیان.

پیچیده‌ترین گام: هر که سیک لهوانه‌ی له برقکی (یه‌کدم) ئاماژه‌یان پیدراؤه پیچه‌وانه‌ی یاسا و رینماییه‌کانی قیزه و تشیننگه کار بکهن ده خرینه لیستی رهش به‌پیش ریکاره‌کانی مادده‌ی (دوازده‌یهم)ی ئم بهیانه. جگه له پاریزه‌ران که له کاتی سه‌پیچی‌کردنیان، رهوانه‌ی ئەنجومه‌نى سەندیکای پاریزه‌رانی کوردستان ده‌کرین، به‌مەبەستی لیکولینه‌و له‌گەلیان، تا هاتنى ئەنعامى لیکولینه‌و کەش، کۆدی قیزا و کاری نشینگەیان ادەگرت.

وهرگز تنی کوڈی چڑھی ئه لیکڑون

- 8 (A) 500016

که م: ساده زدن

^۱- پیوسته پاریزه فرمی ژماره (۲۹) پر بکاته و.

۱- پیرکردنهوهی فورمی، بهلشنامه‌ی ژماره (۱۲) به بهکهار تا که تابه ساله داده.

ووهم: کومیانیا کانی یه دواداچونی، کاروباری نشینگه

- پیویسته پهلویه پهلوی ریگه پهلوی کومیانیا یان پارتیه ری کومیانی فورم، ژماره (۳۰) پ بکاته و.

^۱- پرکردنه و هی فورمی به لینکنامه زماره (۴) بیز به کجارتا کوتایه، سالم، دارای:

كەساناكان

- ده بیت ئەو کۆمپانیا يە کە پیویستى بە كەسى بىيانى ھەدیە ، تەنها بۇ پەكىرىدەن وەھى پىتاۋىستىيە كانى خۆى داواى كۆز بکات، نەك كارى داوا كىردىنى قىزە بکات بە پىشەئى كۆمپانىا كەدى، كە ئەوهەش رۇوبەھەرە رووەي گرفتى پاسابىي دەكەت.

- ۲- پیویسته کۆمپانیا فۆرمی ژماره(۱۳) پپ بکاتەوە.
- ۳- پپ کردنەوەی فۆرمی ژماره (۲۸) لاپەرە (A,B) و رادەستى بەرپیوه بەرايەتى نشينگەی بکات لەو سنورەي بارەگای سەرەكى کۆمپانیا كەي لىيە بە مەبەستى ئەنجامدانى پشكنىن (كشf) لەلایەن لىزىنەي تايىەتمەند.
- ۴- پپ کردنەوەی فۆرمی بەلېننامەي ژماره (۲) بۇ يەكجار تا كۆتايىسى سالى دارايى.
- چوارەم:** فەرمانگە حکومىيەكانى
- ۱- كۆدى ۋىزە تەنها بە وزارت و دەستە سەرىيە خۆكەن و زانكۆكان و پارىزگاكان دەدرىت بۇ داوا كردنى كەسى بىانى بۇ كارى فەرمى لە دامودەزگايانە و ئەمە فەرمانغانى خواروو خۆيان دەبىت لەرىگەي ئەو لايدانى سەرەوە داوا كارى ۋىزە پېشىكەش بىكەن بەپىي زنجىرە پىداچۈونەوە (سلسلە المراجع).
- ۲- پیویسته ئەو لايدانى خالى (۱)اي سەرەوە فۆرمى ژماره(۲۴) پپ بکەنەوە.
- پىنچەم:** كۆمپانیا كانى گەشتىيارى
- ۱- دەبىت كۆمپانیا كانى گەشتىيارى تەنها داوا ۋىزە بىكەن بۇ گەشتىياران، بەپىي رىنمايىھەكانى ۋىزە گەشتىيارى.
- ۲- پپ کردنەوەی فۆرمى بەلېننامەي ژماره (۸) بۇ يەكجار تا كۆتايىسى سالى دارايى.
- ۳- دەبىت كۆمپانیا فۆرمى ژماره(۱۴) پپ بکاتەوە.
- ۴- پیویسته کۆمپانیا فۆرمى ژماره (۲۸) لاپەرە (A , B) پپ بکاتەوە و رادەستى بەرپیوه بەرايەتى نشينگەي بکات لەو سنورەي بارەگای سەرەكى کۆمپانیا كەي لىيە بە مەبەستى ئەنجامدانى پشكنىن(كشf) لە لايەن لىزىنەي تايىەتمەند.
- شەشەم:** فەرمانگەي پەيوەندىيەكانى دەرەوە
- ۱- پپ کردنەوەی فۆرمى ژماره(۲۴) ئەگەر كۆدە كە بۇ فەرمانگەي پەيوەندىيەكانى دەرەوە يان نويىندايەتىيەكانى هەرىم لە دەرەوە بىت.
- ۲- پپ کردنەوەی فۆرمى ژماره(۳۱) ئەگەر كۆدە كە بۇ كۆنسلەگەرەيە بىانىيەكانى تايىەت لە هەرىمى كوردستان.
- ھەوتەم:** رىتكخراوەكانى (LOCAL NGO)
- ۱- پپ کردنەوەی فۆرمى ژماره(۲۶) تايىەت بە زانىارىيەكانى رىتكخراوەكانى.
- ۲- پپ کردنەوەی فۆرمى بەلېننامەي ژماره (۱۰) بۇ يەكجار تا كۆتايىسى سالى دارايى.
- ۳- پیویسته رىتكخراوە فۆرمى ژماره (۳۴) لاپەرە (A , B) پپ بکاتەوە و رادەستى بەرپیوه بەرايەتى نشينگەي بکات لەو سنورەي بارەگای سەرەكى رىتكخراوە كەي لىيە بە مەبەستى ئەنجامدانى پشكنىن (كشf) لە لايەن لىزىنەي تايىەتمەند.
- ھەشتم:** رىتكخراوە نىۋەدەولەتىيەكانى
- ۱- پپ کردنەوەی فۆرمى ژماره (۳۲) تايىەت بە زانىارىيەكانى رىتكخراوى داوا كار.

۲- پیویسته ئەو رىتكخراوانى كە ماددهى چوارەم بېرىگەي حەفتەم / ۸ نايانگەرىتىدۇھ فۇرمى ژمارە (۳۴) لەپەرە (A, B) پې بىكەندۇھ و پادەستى بەرىۋەبەرایەتى نشىنگەي بىكەت لە سىنورى بارەگاپى سەرەكى رىتكخراوه كەي لېيە بە مەبەستى ئەنجام دانى (كىش) لە لايەن لېئەنە تايىەتەند.

نۇيەم: رىتكخراوه كانى UN

پېرىكەندۇھ فۇرمى ژمارە (۲۵) تايىەت بە زانىارىيە كانى رىتكخراوى داواكار. دەيىم: پیویسته دواي پېرىكەندۇھ فۇرمەكان و تدواوکەدنى گشت رىتكەكارەكان و داواكارى كۆدى ۋىزە، فۇرمەكەي رادەستى وزارەتى ناوخۇ يَا بەرىۋەبەرایەتى نشىنگەي تايىەتەند بىكەت بەپىتى جۈزى كۆزد، پیویستە نويىندرى ياسابى داواكارى كۆز ئامادە بىت بە مەبەستى پېرىكەندۇھ بەلىئىننامە و وەرگەتنى كۆدى ۋىزە.

رىتكەكارەكانى داواگەدنى ۋىزە (ON LINE)

ماددهى (۹) :-

يەڭەم: پارىزەران

- ۱- پېرىكەندۇھ ئەپلىكەيشنى تايىەت، لە وىبسايتى ۋىزە ئەلىكتۇنى.
- ۲- ماوەي بەسەرچۈونى پاسپۆرتى كەسى بىيانى نابىت لە (۶) مانگ كەمتر بىت.
- ب- ھەلگەرانى (بەلگەنامەي گەشت - Travel Document)، لە رىگاى نويىنەرایەتىيە كانى حکومەتى ھەرتىم لە دەرهەوە دەتوانى داواي ۋىزە بىكەن.
- ۳- ئەگەر داواكارى ۋىزە لە رىگاى پارىزەر يان كەسيتى سروشىتى بىت، دەبىت ئەم بەلگەنامانە ھاۋپىچ بىرىتى:

  - أ- پېرىكەندۇھ فۇرمى ژمارە (۱۵) تايىەت بە زانىارى كەسى داواكارى ۋىزە كە تەنها لە وىبسايتى ۋىزە ئەلىكتۇنى دانراوه.
  - ب- پېرىكەندۇھ و واژىكەدنى فۇرمى ژمارە (۱۶) كە تايىەتە بە زانىارى كەسى بىيانى داواکراو لە لايەن خودى كەسى بىيانى، كە تەنها لە وىبسايتى ۋىزە ئەلىكتۇنى دانراوه.
  - ج- كۆپى پەنگاوارەنگى رەگەذنامە و ناسنامەي بارى شارستانى عىراقى لايەنی داواكار، يان كارتى نىشتىمانى.
  - د- كارتى زانىارى لايەنی داواكار دەبىت دەرچۈمى ئەم پارىزىگا يە بىت كە پارىزەر داواي ۋىزە هاتنە ژۇورەوە بۇ كەسى بىيانى دەكەت.

ھ- ئەگەر پارىزەر لايەنی داواكار بىت، تەنبا ناسنامەي سەندىكاي پارىزەرانى كوردستان ھاۋپىچ دەكىت و لە فۇرمى (۱۵) ئاماڙەي پىن دەكىت.

- ٤- ئەگەر لايەنی داواكار دامەزراوه يەكى ئەھلى خوتىنەن يان كارگە يان ھەر دامەزراوه يەكى كەرتى تايىەت بىت جىڭە لە كۆمپانيا پیویستە ئەم بەلگەنامانە ھاۋپىچ بىرىتى:

  - أ- مۇلەتى دامەزرااندن.
  - ب- پاكانىدە باجى سالى دارايىي نوي.
  - ج- فۇرمى ژمارە (۱۶) تايىەت بە زانىارى كەسى بىيانى.

- د- پشتگیری ژورنالیستی بازرگانی و پیشنهادی داواکار شوینیکی بازرگانی بیت یان کارگه بیت.
- ۵- ئەگر لایهنى داواکار کۆمپانیا بیت پیویسته فۆرمى ژماره (۲۸) ھەبىت و پەسند کرا بیت لەلایهنى تايىھەند و ھاوپىچ بكرىت.
- ۶- ماوهى رىيگەپىدان تەنها بۇ (۳۰) رۆزه.
- ۷- پەپكىرىنەوە فۆرمى ژماره (۱۱) كە تەنها لە ويىسىاتى ۋىزەئى ئەلىكترونى دانراوه.
- ۸- ئەگر لایهنى داواکار رىتكخراو بیت پیویسته فۆرمى ژماره (۱۶) پېپكاتەوە ھەروھا فۆرمى ژماره (۳۴) ھەبىت و لە لایەن لىپەن پەسند کرا بیت و ھاوپىچ بكرىت تەنها بۇ ئەرەپخراوانە ئەم فۆرمە دەيانگىرىتەوە.
- ۹- ئەگر لایهنى داواکار پارىزەر بۇو و كەسى بىانى ئارەزووی مانەوەی ھەبىت بە مەبەستى كارگىردن يان بەيدىگە ياندى خىزانى، يان خۇتىنلىن، ئەدا دەكىت پارىزەر داواکار رىتككارە كانى نشىنگە بۇ ئەنجام بىدات، بە سېۋىنسەرە خۇرى يان بۇ سەر كۆمپانىيەك يان ھەر لایەننىكى داواکارى تر، پېش كۆتايى ھاتنى ماوهى ۋىزەئى كە لە ھەمان بەپرەيەرلەرىنى نشىنگە كە ئەدرىسى پارىزەرلى تۆمار كراوه بەمەرىجىك بىرىكارنامە لە لایەن خودى كەسى بىانى ھەبىت، و دواى ئەو ماوهى نشىنگە بە كەسى بىانى نادىرىت و پیویستە عىراق جىبھەيلەت پاش دانى گشت سزاكانى دواكەوتىن .
- ۱۰- لە كاتى نەگەرانەوە كەسى بىانى ئەنجام نەدانى رىتككارە كانى پېتىنانى كارتى نشىنگە، ئەو كەسى كە بەلەيننامە داوه، دەبىت بېرى پارەي ئەدو بەلەيننامە بىدات بە گەنبىنەي ھەرىم لە بەرامبەر جىبەجى نەكىرىنى بەلەيننامە كە بەپىي ياسا، سەرەپاي ئەنجامدانى رىتككارە ياسايدى كانى تر كە بەرامبەر بەلەيندەر و ئەو لایەنەي كە دواى ۋىزەئى كردووه.
- ۱۱- ئەگر ژمارە ئەو ۋىزانە بە پارىزەر دراون و ئەو كەسانە كە داخل بۇون لە (۴۰) چىل ۋىزە تىپەپ بۇو، ئەوا سىستەم بە شىۋەيەكى ئۆتۈماتىكى پېتىنانى ۋىزە بە پارىزەر راھەگىرىت و پیویستە پارىزەر لە ماوهى (۳۰) رۆز چارەنۇسى ئەو كەسانە دىيارى بىكەت لە رېڭاي نۇرساۋىتىكى فەرمى بۇ بەرەيەرلەرىنى ۋىزە لە وەزارەتى ناوخۇ لە گەلەن ھاوپىچ كەنلى گشت ئەو بەلەنگانە كە پیویستە بۇ سەماندىن چارەنۇسىان.
- ۱۲- پیویستە گشت فۆرمە كان بە كۆمپيوەر پەپكىرىنەوە.
- ۱۳- رسوماتى تايىەت بە ۋىزە بىرىت لە رېڭاي باركىزدى تايىەت لە ويىسىاتى ۋىزە ئەلىكترونى.
- ۱۴- لە كاتى رەتكىرىنەوە ۋىزە دەكىت دواى (۲۴) كاتئمىز داواکارىيە كە دووبىارە بىرىتەوە، ئەمەش دواى چاكىرىنەوە ھۆكارە كانى رەتكىرىنەوە، ئەگر ھۆكار پەيوهندىدار نەبىت بە قەدەغە ئەن.
- دۇوەم: كۆمپانىا كانى بە دوا داچۇونى كاروبىارى نشىنگە
- ۱- پەپكىرىنەوە ئەپلىكەيشنى تايىەت لە ويىسىاتى ۋىزە ئەلىكترونى.
- ۲- ماوهى بەسەرچۇونى پاسپورتى كەسى بىانى نابىت لە (۱) مانگ كە مەتر بىت.

ب- هەلگرانی (بەلگەنامەی گەشت – Travel Document)، لە رىگاى نويىندا يەتىيە كانى حکومەتى ھەرىم لە دەرەوە دەتوانن داواى فيزە بىكەن.

٣- ماوهى رىگەپىدان تەنها بۇ (٣٠) رۆزە.

٤- پېرىدەنەوەي فۆرمى ژمارە (٣) كە تەنها لە وىتسايتى فيزە ئەلىكتۈنى دانراوه.

٥- ئەگەر لايدىنى داواكار كەسىكى سروشى عىراقى نىشته جىئى ھەرىم بىت پىويسىتە ئەم بەلگەنامانە ھاوپىچ بىكىت:

أ- كۆپىي پەنگاوارەنگى رەگەزnamەي عىراقى و ناسنامەي بارى شارستانى، يان كارتى نىشىتىمانى.

ب- كارتى زانيارى كەسى سروشى عىراقى نىشته جىئى ئەو پارىزگايى كە كۆمپانيا نىشىنگى لى تۆماركراد.

ج- پېرىدەنەوەي فۆرمى (١٥) تايىەت بە زانيارى كەسى داواكارى فيزە كە تەنها لە وىتسايتى فيزە ئەلىكتۈنى دانراوه.

د- پېرىدەنەوە و واژۆكىرىنى فۆرمى ژمارە (١٦) كە تايىەتە بە زانيارى كەسى بىانى داواكراد لە لايەن خودى كەسى بىانى كە تەنها لە وىتسايتى فيزە ئەلىكتۈنى دانراوه.

٦- ئەگەر لايدىنى داواكار كۆمپانيا بىت پىويسىتە كۆمپانيا فۆرمى ژمارە (٢٨) ئى هەبىت و لە لايەن لىيەنەي تايىەتمەند پەسەند كرابىت و ھاوپىچ بىكىت.

٧- ئەگەر لايدىنى داواكار رىتكخراو بىت پىويسىتە فۆرمى ژمارە (١٦) پېرىكادوو ھەروەھا فۆرمى ژمارە (٤) ھەبىت و لە لايەن لىيەنە پەسەند كرابىت بۇ ئەم رىتكخراوانەي ئەم فۆرمە دەيانگىرىتىدوھە و ھاوپىچ بىكىت، مۆلەتى رىتكخراوه كە ھاوپىچ بىكىت.

٨- ئەگەر لايدىنى داواكار دەمىزراوەيەكى ئەھلى خوتىندىن يان كارگە يان ھەر دەمىزراوەيەكى كەرتى تايىەت جىگە لە كۆمپانيا پىويسىتە ئەم بەلگەنامانە ھاوپىچ بىكىت:

أ- مۆلەتى دامەزرالنەن.

ب- پاكانىي باجى سالى دارايىي نوى.

ج- پېرىدەنەوەي فۆرمى ژمارە (١٦) كە تايىەتە بە زانيارى كەسى بىانى داواكراد لە لايەن خودى كەسى بىانى كە تەنها لە وىتسايتى فيزە ئەلىكتۈنى دانراوه.

د- پاشتىگىري ژورى بازرگانى و پىشەسازى ئەگەر لايدىنى داواكار شوينىكى بازرگانى بىت يان كارگە بىت.

٩- پىويسىتە رسوماتى تايىەت بە فيزە بىرىت لە رىگاى وىتسايتى فيزە ئەلىكتۈنى .

١٠- كۆمپانيا كانى بەدواچۇونى نىشىنگە دەتوانن بىنە لايدىنى داواكارى وەرگەتنى فيزە.

١١- ئەگەرلايدىنى داواكار كۆمپانيا بەدواچۇونى كاروبارى نىشىنگە بۇو و كەسى بىانى ئارەزووی ماندوھى ھەبىت بە مەبەستى كاركردن يان بەيەكگە ياندىنى خىزانى، يان خوتىندىن ، ئەوا كۆمپانيا بەدواچۇونى نىشىنگە رىتكارەكانى نىشىنگە بۇ ئەنجام بىدات، بە سپۇنسەرى كۆمپانيا يەك يان ھەر لايدىنىكى داواكارى تر يان

که سیکی سروشته، پیش کوتایی هاتنی ماوهی فیزه له هه مان به پیویه رایه تی نشینگه که ئەدریسی کۆمپانیای لی تۆمار کراوه به مهر جیک بیرکارنامه لە لایەن خودی کەسی بیانی ھەبیت، و دوای ئەو ماوهیه نشینگه به کەسی، بیانی، نادریت و پیوسته عێراق جەنگیت پاش دانی گشت سزاکانی دواکەوتن.

۱۲- بیوسته رسوماتی تاییدت به ڤیزه بدریت له رینگای ویسایتی ڤیزه‌ی ئەلیکترۆنی.

۱۳- له کاتی نه گهرانوهی که مسی بیانی و نه نجام نه دانی ریکاره کانی پیدانی کارتی نشینگه ، نه و که مسی که به لیننامه داوه ، دهیت بپی پارهی نه و به لیننامه به برات به گنجینه هریم له بهرامبهر جیمه جی نه کردنی به لیننامه که بپی پاسا ، سه ره پای نه نجام دانی ریکاره یا ساییه کانی تر که بهرامبهر به لیند هر و نه و لاینه که دا ولایه فیزه کرد و .

۱۴- نهاده زماره‌ی ثدو فیزانه‌ی به کۆمپانیا دراون و ئەدو کەسانه‌ی کە داخل بۇون لە (۶۰) شەست فیزه تىپەر بۇو ئەوا سىستەم بە شىوه‌يەكى ئۆتۆماتىكى پىدانى فیزه بەو کۆمپانىيابانه پاده‌گىرت و پىسىستە کۆمپانىيا لە ماوهى (۳۰) رۆز چارەنۇوسى ئەو فیزانه دىيارى بکات لە رىڭاي نۇوسراویتى فەرمى بۇ بەرىۋىه رايەتى فیزه لە وزارەتى ناوخۇ لە گەل ھاوىچى كەنلىنى گشت ئەو پەلگەنامانه‌ي كە پىسىستە بۇ سەلماندىنى چارەنۇوسىان.

۱۵- بیویسته گشت فورمه کان به کۆمپیوتوه پیکرینه وه.

۱۶- له کاتی ره تکردنده وی فیزه ده کریت دوای (۲۴) کاتژمیر داوا کاریه که دووباره بکریت و ده، ثمه مهش دوای حاکم دنه وی هۆکاره کانه، ره تکردنده وی پهندیدار نهیت به قده دغه هاتن.

سیّہم: کوٰ میانیا کان

۱- پرکردنه‌هی ئەپلیکەيشنی تاپیدت لە ويسبايتى قىزەي ئەلىكترونى.

۲- ماده‌ی بهسهرجوئی، یاسیورتی، که‌سی بیانی ناییت له (۶) مانگ که‌متر پیت.

۳- هدّلگرانی (به لغه نامه‌ی گهشت – Travel Document)، له ریگای نوینه رایه‌تییه کانی حکومه‌تی هه‌ریم
له ده در دوه ده توانن داواي فیزه بکدن.

۴- ماوه‌ی رنگه‌بستان ته‌نها بُو (۳۰) روزه.

۵- فیزه تنهایا بع مدهستی، سهردان دهدربت، و دهست هوکاری هاتنده که دیاری بگریت.

۶- بر کندوه فورم، ژماره (۱) که تنها له ویسایتی فیزیکی ته لیکترونی دانراوه.

۷- به سیمه، سوماته، تاسهت به فیزه بدرت له رنگای وتسایتی، فیزه‌ی ئەلیکترونى.

- پرکردنهوه فورمی ژماره (۳۳) که تاییهته به زانیاری که‌سی بیانی داواکراو له لایهن خودی که‌سی بیانی که ته‌نها له و تیساته، فی‌هه، ئەلیکتەرن، دان اووه.

۹- دهیت کۆمپانیا فرپمی ژماره (۲۸)ی هەبیت و لەلایەن لیئنەی تایبەتمەند پەسەند کرابیت و ھاوپیچ بکەتت.

۱۱- له کاتی نه گدرانده‌ی کدسى بیانی و نه نجام ندادانی ریکاره کانی پیدانی کارتی نشینگه ، ثدو کمده‌ی که به لییننامه‌ی داوه، دهیت بپی پاره‌ی ثدو به لییننامه‌ی برات به گهنجینه‌ی هدریم له بهرامبهر جیبه‌جهی نه کردنی به لییننامه‌که‌ی بپیتی یاسا، سهره‌پای نه نجامدانی ریکاره یاساییه کانی تر که بهرامبهر به لییندهر و ثدو لاشه‌نهی که داوای فیزه‌ی کردوده.

۱۲- نهادهای اقتصادی که دارای سیستم های فرآوراندهای خود هستند، میتوانند این روش را برای تولید محصولات خود استفاده کنند. این روش میتواند در اینجا معرفی شود. این روش را میتوان با عنوان "تولید محصولات با استفاده از فرآوراندهای خود" نامید. این روش میتواند در اینجا معرفی شود. این روش را میتوان با عنوان "تولید محصولات با استفاده از فرآوراندهای خود" نامید.

۱۳- له کاتی ره تکردنوهی ٹیزه ده کریت دواي (۲۴) کاتژمیتر داواکاریسه که دوویاره بکریتهوه دواي چاککردنوهی
هوکاره کانی ره تکردنوهه ئه گدر هوکار یه یوندیدار نهیت به قده دغه هاتن.

چوارم: کۆمیانیا گەشتیاریسەكان

۱- پیکر دنه و هی ته پلیکه یشنی تاییدت له ویساپتی چیزهی ته لیکترۆنی.

۲-۱- ماوه‌ی به‌سرچوونی پاسیورتی کدسى پیانی ناییت له (۶) مانگ که‌متر بیت.

ب- هملگرانی (به لکه نامه سه فدر - Travel Document)، له ریگای نوین درایه تییه کانی حکومه‌تی هر یم له دهرهوه ده توانن داوای ڤیزه بکنهن.

۳-ماوهی ریگه پیدان تنهای بو (۳۰) ریزه.

ء - فیزه تنها بو مهہستی گھشتوكزار ده دریت.

۵- پرکردنهوهی بهلیننامه‌ی تایبهت به کۆمپانیاکان به فۆرمی ژماره (۷) که تنهها له ویبسايتی فیزهی نه لیکترونی دانراوه.

۶- پیویسته پیش کرتایی هاتنی ماوهی ریگه پیدان که سی بیانی بگردیته و لاتی خوی، به پیچه و آنه وه کومپانیای دواکار روویه رووی گرفتی یاسایی و دارایی ده بیته وه.

۷- پیوسته رسماتی تاییدت به فیزه بدریت له ریگای ویسایتی فیزه یه لیکترۆنی .

۸- پرکردنهوه و واژه کردنه فوپمی ژماره (۳۳) که تاییته به زانیاری که‌سی بیانی داواکراو له لایهن خودی که‌سی بیانی له ویبسایتی فیزه ئەلیکترۆنی دانراوه.

۹- دهیت کۆمپانیا فۆرمی ژماره (۲۸) ای هەبیت و لەلایەن لیئەنەی تایبەقەند پەسەندکراییت و ھاوپیچ بکریت.

- ۱- نه گهر ژماره‌ی ثهو فیزانه‌ی به کومپانیا دراون و ثهو که‌سانه‌ی که داخل بون له (۰۴) چل فیزه تیپه‌ر بون نهوا سیستم به شیوه‌ی کی ئۆتوماتیکی پیلانی فیزه بهو کومپانیایه را ده گریت، و پیویسته کومپانیا له ماوه‌ی (۳۰) روز چاره‌نوسی ثدو فیزانه دیاری بکات له ریگای نووسراویکی فهرمی بۇ بدریویه‌را بایدی فیزه لە وزارتی ناوخۆ لە گەل ھاوپیچ کردنی گشت ثهو بەلگەنامانه‌ی که پیویسته بۇ سەلماندنی چاره‌نوسیان.

- ۱۱- پیویسته گشت فۆرمە کان به کۆمپیوتەر پېپکریندوه.
- ۱۲- لە کاتى نەگەرپاھوھى كەسى بىانى بۆ ولاتى خۇرى و ئەنجام نەدانى رىتكارەكانى پىدانى كارتى نشىنگە، ئەو كەسى كە بەلىيىننامە داوه، دەبىت بېرى پارەي ئەو بەلىيىننامە يە بىدات بە گەغىنەيە هەرىم لە بەرامبەر جىبەجى نەكىدىنى بەلىيىننامە كەمى بەپىتى ياسا، سەرەپاي ئەنجامدانى رىتكارە ياسا يە كانى تر كە بەرامبەر بەلىيىندر و ئەو لايدەنەي كە داواي ۋىزەي گردووه.
- ۱۳- لە کاتى رەتكىردنەوەي ۋىزە دەكىيت داواي (۲۴) كاتئمىز داواكارييە كە دووبارە بىكىتىهە داواي چاڭكىردنەوەي ھۆكارەكانى رەتكىردنەوە ئەگەر ھۆكار پەيوەندىدار نەبىت بە قەدەغەي ھاتن.
- پىنچەم : رىتكخراوه كانى (LOCAL NGO)
- ۱- پېپکردنەوەي ئەپلىكەيشنى تايىيەت لە وىتسايتى ۋىزە ئەلىكتۇنى.
  - ۲- أ- ماوهى بەسەرچۈنى پاسپورتى كەسى بىانى نابىت لە (۶) مانگ كەمتر بىت.
  - ب- ھەلگەرانى (بەلگەنامەي گەشت - Travel Document)، لە رىگاى نويىن رايەتىيە كانى حکومەتى هەرىم لە دەرهە دەتوانى داواي ۋىزە بىخەن.
  - ج- ماوهى رىگەپىدان تەنها بۆ (۳۰) رۆژە.
  - ۳- مۆلەتى دامەزراندى تايىيەت بە رىتكخراوه اۋپىچ بىكىت.
  - ۴- لە کاتى نەگەرپاھوھى كەسى بىانى بۆ ولاتى خۇرى و ئەنجام نەدانى رىتكارەكانى پىدانى كارتى نشىنگە، ئەو كەسى كە بەلىيىننامە داوه، دەبىت بېرى پارەي ئەو بەلىيىننامە يە بىدات بە گەغىنەيە هەرىم لە بەرامبەر جىبەجى نەكىدىنى بەلىيىننامە كەمى بەپىتى ياسا، سەرەپاي ئەنجامدانى رىتكارە ياسا يە كانى تر كە بەرامبەر بەلىيىندر و ئەو لايدەنەي كە داواي ۋىزە گردووه.
  - ۵- پیویسته رسوماتى تايىيەت بە ۋىزە بىرىت لە رىگاى وىتسايتى ۋىزە ئەلىكتۇنى .
  - ۶- پېپکردنەوەي فۆرمى ژمارە (۱۹) تايىيەت بە زانىارى كەسى داواكارى ۋىزە بۆ دەكىيت كە تەنها لە وىتسايتى ۋىزە ئەلىكتۇنى دانراوه.
  - ۷- پېپکردنەوەي فۆرمى ژمارە (۹) كە تەنها لە وىتسايتى ۋىزە ئەلىكتۇنى دانراوه
  - ۸- دەبىت رىتكخراوه كە فۆرمى ژمارە (۳۴) يى هەبىت و لەلاين لىزىنەي تايىەقەند پەسند كرابىت و ھارپىچ بىكىت.
  - ۹- ئەگەر ژمارەي ئەمو ۋىزانەي بە رىتكخراوه كان دراون و ئەو كەسانەي كە داخل بۇون لە (۱۵) پازدە ۋىزە تىپەپ بۇو ئەوا سىستەم بە شىوه يە كى ئۆتۆماتىيە كى پىدانى ۋىزە بەو رىتكخراوه پادەگرىت، وپیویستە رىتكخراوه كە لە ماوهى (۳۰) رۆژ چارەنۇوسى ئەمو ۋىزانە دىيارى بکات لە رىگاى نۇوسراؤيە كى فەرمى بۆ بەرىۋەرەيەتى ۋىزە لە وزارەتى ناوخۇ لەگەل ھارپىچ كەندا گشت ئەمو بەلگەنامەي كە پیویستە بۆ سەماندىنى چارەنۇوسىيان.

۱۰- پیویسته گشت فۆرمەکان بە کۆمپیوتەر پېپکریتەوە.

۱۱- لەکاتى رەتكىرنەوە ئېزە دەتوانىت دواي (۲۴) گاتۇمىز داواكارىيەكە دووباره بىرىتەوە دواي چاکىرىنەوە ئۆكارەكانى رەتكىرنەوەكە، ئەگەر ھۆكار پەيوەندىدار نەبىت بە قەدەغەي هاتن.

شەشم: رىكخراوه نىودەولەتىيەكان (INTERNATIONAL NGO)

۱- پېپکردنەوە ئەپلىكەيشنى تايىەت لە وىبسايتى ئېزە ئەلىكتۇنى.

۲- أ- ماوهى بەسەرچۈنى پاسپورتى كەسى بىيانى نابىت لە (۶) مانگ كەمتر بىت.

ب- ھەلگرانى (بىلگەنامەي گەشت - Travel Document)، لە رىگاي نويىندايەتىيەكانى حکومەتى ھەريم لە دەرهە دەتوانى داواي ئېزە بىخەن.

۳- ماوهى رىكەپىدان تەنها بۇ (۳۰) تا (۳۶۵) رۆز.

۴- مۇلەتى تۆماركىرنى تايىەت بە رىكخراولە ھەريم ھاوپىچ بىرىت.

۵- ئەگەر ماوهى رىكەپىدانەك (۳۰ تا ۱۲۰) رۆز بىت، پیویسته پىش كۆتايى ھاتنى ماوهى رىكەپىدان كەسى بىيانى بىرىتەوە ولاتى خۆي يان كارى ياساىي نشىنگەي بۇ ئەنجام بىرىت بەپىتى رىنمايىەكان، بە پىچەوانەوە رىكخراوى داواكار پۇويەرپۇرى گرفتى ياساىي دەبىتەوە.

۶- پیویسته رسوماتى تايىەت بە ئېزە بىرىت لە رىگاي وىبسايتى ئېزە ئەلىكتۇنى.

۷- پېپکردنەوە فۆرمى ژمارە (۹) كە تەنها لە وىبسايتى ئېزە ئەلىكتۇنى دانراوه.

۸- پېپکردنەوە فۆرمى ژمارە(۱۹) تايىەت بە زانىارى كەسى داواكارى ئېزە بۇ دەكىت كە تەنها لە وىبسايتى ئېزە ئەلىكتۇنى دانراوه.

۹- دەبىت رىكخراوه كە فۆرمى ژمارە (۳۴) يەبىت و لەلایەن لىيەنە تايىەتمەند پەسەند كرابىت و ھاوپىچ بىرىت تەنها بۇ ئەو رىكخراوانە ئەم فۆرمە دەيانگىرىتەوە.

۱۰- ئەگەر ژمارە ئەم ئېزانە بە رىكخراوه كان دراون و ئەو كەسانە كە داخل بۇون لە(۱۵) پازدە ئېزە تىپەپ بۇ ئەوا سىستەم بە شىوه يەكى ئۆتۆماتىكى پىدانى ئېزە بەو رىكخراوه را دەگرىت، وە پېرىستە رىكخراو لە ماوهى(۳۰) رۆز چارەنۇسى ئەو ئېزانە دىيارى بىكەت لە رىگاي نووسراوەتكى فەرمى بۇ بەرىيەرایەتى ئېزە لە وزارەتى ناوخۇ لەگەل ھاوپىچ كەننى گشت ئەو بىلگەنامەكە پیویستە بۇ سەماندىنى چارەنۇرسىيان.

۱۱- پیویسته گشت فۆرمەکان بە کۆمپیوتەر پېپکریتەوە

۱۲- لەکاتى رەتكىرنەوە ئېزە دەكىت دواي (۲۴) گاتۇمىز داواكارىيەكە دووباره بىرىتەوە دواي چاکىرىنەوە ئۆكارەكانى رەتكىرنەوەكە، ئەگەر ھۆكار پەيوەندىدار نەبىت بە قەدەغەي هاتن.

حەۋەم: رىكخراوه كانى نەتەوەيە كەرتووەكان (UN)

۱- پېپکردنەوە ئەپلىكەيشنى تايىەت لە وىبسايتى ئېزە ئەلىكتۇنى.

- ۲- ماوهى بەسەرچوونى پاسپورتى كەسى بىيانى نايىت لە (۶) مانگ كەمتر بىت.
- ۳- ماوهى رىيگەپىتىدان لە (۳۰) رۆز دەدرىت تا (۳۶۵) رۆز.
- ۴- پېپكىرنەوهى فۇرمى ژمارە (۱۸) تايىهت بە زانىارى كەسى داواكارى ۋىزەي بۆ دەكىيت كە تەنها لە وىبسايتى ۋىزەي ئەلىكتۈنى دانراوه.
- ۵- پىويىستە پېش كۆتاىيى ماوهى رىيگەپىتىدان كەسى بىيانى بگەپىتىدە و لاتى خۆي يان كارى ياسايى نشىنگەي بۆ ئەنجام بىرىت بەپىتى رىئىمايىه كان ئەگەر ماوهى رىيگەپىتىدان كە لە (۱۸۰) رۆز زياتر بىت، بەلام ئەگەر ماوهى رىيگەپىتىدان كە لە (۳۰) رۆز زياتر بۇ تا (۱۲۰) رۆز ئەوا كارتى ھەوالى گەيشتنى پى دەدرىت.
- ۶- ۋىزە بە كارمەند و مىوانە فەرمىيە كانى رىتكخراوه كانى UN بەبى بەرامبەر دەدرىت.
- ۷- پىويىستە گشت فۇرمە كان بە كۆمپىيۇتەر پېپكىرنەوهى.
- ۸- لەكاتى رەتكىرنەوهى ۋىزە دەكىيت دواي (۲۴) كاتۇمىز داواكارىيە كە دووبىارە بىرىتىدە دواي چاكىرنەوى ھۆكارە كانى رەتكىرنەوهى كە، ئەگەر ھۆكار پەيوەندىدار نەبىت بە قەدەغەي هاتن.

ھەشتم: فەرمانگەي پەيوەندىيە كانى دەرهەوە

- ۱- پېپكىرنەوهى ئەپلىكەيشنى تايىهت لە وىبسايتى ۋىزەي ئەلىكتۈنى .
- ۲- ماوهى رىيگەپىتىدان تەنها بۆ (۳۰) رۆزە.
- ۳- ماوهى بەسەرچوونى پاسپورت يان بەلگەنامى گەشتى كەسى بىيانى نايىت لە (۶) مانگ كەمتر بىت.
- ۴- أ- پېپكىرنەوهى فۇرمى ژمارە (۲۰) كە تايىهت بە زانىارى كەسى بىيانى داواكارا ئەگەر لەلاين كۆنسلەگىرييە بىيانىيە كان لەھەرتىم داواكارابۇ و تەنها لە وىبسايتى ۋىزەي ئەلىكتۈنى دانراوه.
- ب- پېپكىرنەوهى فۇرمى ژمارە (۲۱) كە تايىهت بە زانىارى كەسى بىيانى داواكارا ئەگەر لەلاين خودى فەرمانگەي پەيوەندىيە كان داواكارابۇ و تەنها لە وىبسايتى ۋىزەي ئەلىكتۈنى دانراوه.

- ج- پېپكىرنەوهى فۇرمى ژمارە (۲۲) كە تايىهت بە زانىارى كەسى بىيانى داواكارا ئەگەر لەلاين نويىنرايەتىيە كانى حکومەتى ھەرتىم لە دەرهەوە داواكارابۇ و تەنها لە وىبسايتى ۋىزەي ئەلىكتۈنى دانراوه.
- ۵- پىويىستە رسوماتى تايىهت بە ۋىزە بىرىت لە رىگاى وىبسايتى ۋىزەي ئەلىكتۈنى.
- ۶- پىويىستە گشت فۇرمە كان بە كۆمپىيۇتەر پېپكىرنەوهى.

- ۷- لەكاتى رەتكىرنەوهى ۋىزە دەكىيت دواي (۲۴) كاتۇمىز داواكارىيە كە دووبىارە بىرىتىدە دواي چاكىرنەوهى ھۆكارە كانى رەتكىرنەوهى كە، ئەگەر ھۆكار پەيوەندىدار نەبىت بە قەدەغەي هاتن.

نۆيىم: فەرمانگە حکومىيە كان

- ۱- پېپكىرنەوهى ئەپلىكەيشنى تايىهت لە وىبسايتى ۋىزەي ئەلىكتۈنى.
- ۲- ماوهى بەسەرچوونى پاسپورتى كەسى بىيانى نايىت لە (۶) مانگ كەمتر بىت.
- ۳- ھەلگرانى (بەلگەنامى گەشت – Travel Document)، لە رىگاى نويىنرايەتىيە كانى حکومەتى ھەرتىم لە دەرهەوە دەتوانى داواي ۋىزە بىكن.

- ٤- پېپکىرىدىنەوەي فۇرمى ژمارە (٢٣ و ٢٧) كە تەنها لە وىبىسaitى ئىزەت ئەلىكتۆنى دانراوه.
- ٥- داواكىرىدىنەوەي ئىزەت بۇ كەسى بىانى تەنها بۇ كارى فەرمى فەرمانگەي حەكومى داواكار دەبىت ونايىت ئىزەت بە ناوى فەرمانگەي حەكومى بۇ مەبەستى تر داوابكىرىت، وئەگەر حالەتى بەم شىۋەيە روویدات ئدوا گشت بەرپىسيارىيەتى ئەم كارە دەكەويتتە ئەستۆي سەرەزكى فەرمانگە.
- ٦- پېتۈستە رسوماتى تايىدەت بە ئىزەتتە بەرپىسيارىيەت لە پەتكەن ئەستۆي سەرەزكى فەرمانگە.
- ٧- پېتۈستە گشت فۇرمە كان بە كۆمپیوتەر داخل بکىرىت.
- ٨- لە كاتى رەتكىرىدىنەوەي ئىزەت دەكىرىت دواي (٢٤) كاتىز مىر داواكارىيە كە دووبارە بکەيتتە دواي چاڭىرىدىنەوەي هۆكارەكانى رەتكىرىدىنەوە ئەگەر هۆكار پەيوەندىدار نەبىت بە قەدەغەي ھاتن.

كارتى ھەوالى گەيشتن

ماددهى (١٠) :-

- ١- كارتى ھەوالى گەيشتن لەلایەن بەرپىوە بەرایەتىيە كانى نشىنگە دەدرىت بە كەسى بىانى كە ئىزەت ماندۇھى پىنداوە كە ماوهەكەي لە يەك سال ئەمەر نىيە.
- ٢- كارتى ھەوالى گەيشتن بۇماوهى (٢) مانگ دەدرىت بە مەبەستى پىدانى دەرفەت بە كەسى بىانى بۇ تەواو كەردنى پېكەرە كانى دەركەرنى كارتى نشىنگە.
- ٣- نابى كەسى بىانى لە ماوهى وەرگرتى كارتى ھەوالى گەيشتن عىراق جىبەتلىق بە پىچەوانەوە لە خالى سنورى كارتى ھەوالى گەيشتن لى وەردەگىرىتتە و ئىزەت ماندۇھى هەلددەۋەشىتتەوە.
- ٤- ئەم بىانىيەنە كە نشىنگەيان بۇ (٦) كەمەر وەرگرتوھ كارتى ھەوالى گەيشتنىيان بۇ رىك ناخىرىت و دەبىت لەماوهى (١٥) رۆزدا رىتكەرە كانى وەرگرتى كارتى نشىنگە دەست پى بکات و لە ماوهى (١) مانگ تەواوى بکات بە پىچەوانەوە ئىزەت كەمەر وەرگرت دەكىرىتتەوە.
- ٥- كارتى ھەوالى گەيشتن بۇ ئەم بىانىيەنە رىك ناخىرىت كە ئىزەت خالى سنورى وەردەگەن بەپىتى ماددهى (چوارەم) بېرىگەي (پىنجەم ١) ئى ئەم بىيانە.

گواستنەوەي دۆسىيە كەسى بىانى

ماددهى (١١) :-

- يەكەم: گواستنەوەي دۆسىيە تايىدەت بە ھاولۇتى بىانى لە بەرپىوە بەرایەتىيە كە نشىنگە بۇ يەكىنلىكى تر بە رەزامەندى بەرپىوەرەي ھەردوو نشىنگە كە دۆسىيە كەلى و بۇ دەگواززىتتەوە.
- دۇوەم: گواستنەوەي دۆسىيە تەنها بۇ ئەم بىانىيەنە دەكىرىت كە نشىنگەيان ھەدیە كە لە (٦) مانگ كەمەر نەبىت و گەرىبەستى كاريان ھەدیە.
- سېيىھم: گواستنەوەي دۆسىيە بەم مەرجانەي خوارەوە دەكىرىت.
- ١- پېشىكەش كەردى داواكارىيەك بۇ ئەم بەرپىوە بەرایەتىيە نشىنگەيە كە دەيدەيت گواستنەوەي دۆسىيە بۇ بکات.

۲- دەبىت كارتى نشينگەي بەسەر نەچوو بىت.

۳- پەزامەندى نۇوسراوى خاوهن كارى پىشىو لەسەر گۆپىنى شوئىنى كارى كىتىكار ئەگدر گىتىبەستى كارى ماوهەكى بەسەرنەچوو بىت.

۴- پىشكەش كردنى گىتىبەستى كارى نوى.

۵- پىيوىستە پۇماتى دىيارى كراو لە ماددەي (ھەڙدەيەم) بىرىت.

۶- بەرييەرایەتى نشينگەي كە دۆسىيەكەي بۆ دەگوازىتىدە لە كاتى جىبەجىتكەن گشت مەرچەكان نۇوسراويىك ئاراستەي ئەو بەرييەرایەتىيە دەكات كە دۆسىيەكەي لى تۆمار كراوه بەمەبەستى ناردنى دۆسىيەك و دەبىت وىنەيەكى دۆسىيەكەي لە ئەرشىفي بەرييەرایەتى دۆسىيەكەي لى گوازراوەتەوە بىننېت.

چوارەم: گواستنەوەي دۆسىيە بۆ خاوهن كار يان كۆمپانيا يان پېۋەزەي وەبرەيتان دەكىت بەمەرجىك كۆمپانياكەي يان پېۋەزەكەي گواسترايىتىدە بۆ ئەو پارىزىگايى كە داواي گواستنەوەي دۆسىيە بۆ دەكات يان لقىكى لى كرايىتەوە بە پشتىگىرى لايەنى حکومى پەيونىدىدار.

پىنچەم: ئەو بەرييەرایەتىيە كە دۆسىيە لى دەگوازىتىدە دۆسىيە كەسى بىيانى پەوانەي بەرييەرایەتى بۆ دەگوازىتىدە ناكات ئەگدر گشت مەرچەكانى گواستنەوەي دۆسىيە جىبەجى نەكرا بۇ.

شەشەم: فەرمانىتىكى كارگىزى بە گواستنەوەي دۆسىيە لەو بەرييەرایەتىيە كە دۆسىيەكەي لى دەگوازىتىدە دەرداكىت و وىنەيەكى فەرمانەكە دەدرىت بە هەردوو بەرييەرایەتى كارى هەردوو پارىزىگا كە دۆسىيەكەي لى و بۆ دەگوازىتىدە بە مەبەست ئاگادارى و ئەنجام دانى كارى پىویست.

حەوتەم: گواستنەوەي دۆسىيە لە سالىيىكدا تەنها يەك جار ئەنجام دەدرىت.

ھەشىتم: ئەگەر بىيانىيەك دۆسىيە نشينگەي لە بەرييەرایەتىيەكى نشينگەي پارىزىگايەك بۇو و دواتر گەپايدە و لاتى خۆي. دواي بەسەرچۈنى نشينگەي پىشىو بە فيزايدەكى نوى ھاتەوە كوردستان و داواي وەرگرتىنى نشينگەي كرد، لە بەرييەرایەتىيەكى نشينگەي هەر پارىزىگايەك، پىویست بە گواستنەوەي دۆسىيە و وەرگرتىنەوەي ناسنامەي بەسەرچۈمى نشينگەي پىشىو تىرى ناكات، تەنبا پىداویستىيەكانى وەرگرتىنى نشينگەي تازە داوا دەكىت.

نۇيەم: ئەم ماددەيە كارمەندى رىتكخراوى نەتەوە يەكگىترووه كان و رىتكخراوه نىودەولەتىيەكان و رىتكخراوى كومەلگاي مەدهنى و كۆمپانياكانى كەرتى نەوت ناگىتىتەوە.

دانانى كەسى سروشتى يان معنۇي لە لىستى پەش يان قددەغە دوورخىستنەوە (دىپۇرت كردن).

ماددەي (۱۲):-

يەكەم: كەسى سروشتى يان مەعنەوى دەخىتىدە لىستى رەش ئەگدر سەرپىچى رىتىمايىەكانى ۋىزە يان نشينگە يان رىتىمايىەكانى تايىبەت بە كرىتكارانى بىانى بکات يان هەر ياسايدەكى تايىبەت بە ۋىزە يان نشينگە يان كاركىدن يان ئەگەر مەترىسى دروست بکات لەسەرتەندرەستى يان ئاسايشى هەرىم.

دۇووهم: ئەگەر سەرپىچىكار كەسى سروشتى بىانى بىت ئەوا دوور دەخىتىدە و دەخىتىدە لىستى قەدەغە.

سییه م: ئەگدر سەرپیچیکار كەسى مەعنەوى بىت ئدوا پاش خستنە ناو لىستى رەش گشت داواكارىيەكانى تايىەت بە قىزە يان نشىنگەي رادەگىرىت.

چوارەم:

۱- خستنە ناو لىستى رەش يان قەدەغە يان دەھىتەنلىنى يان دېپۇرت كەدىنەوە تەنھا لە دەسەلاتى وەزىرە و دەبىت لايىنى داواكار لە پىگاي بەرپۇھەرايەتى گشتى پەگەزنانە داواكارى خستنە ناو لىستى رەش يان دېپۇرت كەدىن بۆ وەزارەتى ناوخۇ / بەرپۇھەرايەتى گشتى دىوان / بەرپۇھەرايەتى قىزە بەرز بکاتەوە و گشت بەلگەنامەت تايىەت بە سەرپیچىيەكانى لە گەل دۆسىيە كەسى بىيانى ھاوېچ بکرىت.

۲- ئەگدر دېپۇرت كەدىنەك بە بىيارى دادگاي تايىەتەند بۇو ئدوا دەقى بىيارى كۆتابىي دادگا رەوانەي وەزارەتى ناوخۇ دەگرىت بە مەبەستى دەركەدنى فەرمانى وەزارى.

۳- ئەگدر ھۆكارى مەترىسىدارى كەسى بىيانى تەندروستى يان ئەمنى بىت ئدوا پاستەخۇ لەلاين بەرپۇھەرايەتىيەكانى نشىنگە دېپۇرت دەگرىنەوە بە بىيارى بەرپۇھەر، دواتر نووسراو بۆ وەزارەت دەگرىت بە مەبەستى خستنە ناو لىستى قەدەغە.

پىنجەم: لىتكۈلىنەوە لە كەسى كەنى سەرپىچى كەدىن ياساو رىنمايمەكان لە لايىن لىئۇن لاؤھەكىيەكانى بەرەنگارىيۇنەوە بازىرگانى كەدىن بەمرىزى لە پارىزگاكان دەگرىت.

شەشەم: خستنە ناو لىستى رەش يان قەدەغە لە سالىتىك كەمتر نايىت، و دواي سالەك بە فەرمانى وەزارى و بەپىي داواكارى لادەبرىت ئەگدر ھۆكارى خستنە ناو لىستى رەش يان قەدەغە چارەسەر كرابىت.

حەوتەم: ئەگدر كەسى سروشتى يان معنوى خرايە ناو لىستى رەش ، گشت مامەلەكانى قىزە و نشىنگەي رادەگىرىت تا هيتنانە دەرەوە لە لىستى رەش، و ئەو مامەلەنى لە پېۋسى جىبەجى كەندان ھەلەدەوەشىتەوە، و دەگرىت كەسى بىيانى مامەلەي قىزە و نشىنگەي بەسپۇنسەرى كەسييلىكى سروشتى يان مەعنەوى تر ئەنجام بىدات.

دەستەبەرى (كفالە) كەسى بىيانى

ماددەم (۱۳) :-

يەكەم: ھاولالاتى بىيانى دەستەبەر دەگرىت لە لايىن ھاولاتىيەكى عىراقى بە مەبەستى وەرگەتنى قىزە يان نشىنگە بەم مەرجانەي خوارەوە :

۱- دەبىت دەستەبەر عىراقىي بىت و كارتى زانىارى ئەو پارىزگايمى ھەبىت كە دەستەبەرى كەسى بىيانى لى دەكتە.

۲- نايىت دەستەبەر كارمەندى هيىزەكانى ئاسايشى ناوخۇ بىت يان پېشىمىرگە بىت يان كارمەندى ئاسايش بىت.

۳- نايىت دەستەبەرى بەرامبەر بېتىك پارە بىت يان ھەرشتىك يان ئىمتىيازىتىكى تر.

۴- پەپكەنەوە فۇرمى دەستەبەرى ژمارە (۳۵) و پەسەند كەدىن.

دوووهم: ھاولالاتى بىيانى يان دەستەبەر دەتوانىت داوى گۆپىنى دەستەبەرى بکات بەم مەرجانەي خوارەوە:

۱- پیشکەش کردنی داواکارییەک بۆ بەرپیوه بەرایەتی نشینگەی تاییە قەندە.

۲- دەبیت ھاولاتی بیانی کارتى نشینگەی ھەبیت کە لە (٦) مانگ کەمتر نەبیت.

۳- ئامادەبوونى كەسى بیانى و دەستەبەرى كۆن و نوئى لە بەرپیوه بەرایەتی نشینگە.

۴- جىبەجىكىرنى گشت بېرگە كانى خالى (يە كەمى) ئەم ماددە يە.

سېلىم: لە كاتى گۈزپىنى دەستەبەرى كەسى بیانى گشت بەرپرسىيارىيەتى دەستەبەرى دەكەويتە ئەستۇرى دەستەبەرى نوئى.

چوارەم: لە كاتى داواکردنى گۈزپىنى دەستەبەر ئەگەر ھاولاتى بیانى نەيتوانى دەستەبەرىتى كۆن نوئى ئامادە بىكەت ئەدا نشینگەي ھەلددەوەشىتەوە و دوور دەخىتەوە.

پىنجەم: ئەم كۆمپانىيائىنى كە فۇرمى ژمارە (٢٨) يان پەسەند كراوه، ياخود ھەلاؤر (استثناء) كراون لەو فۇرمە، بەرپىوهرى رىيگەپىتەراوى كۆمپانىا، عىراقى بىت يَا بیانى، پىويىستە كۆمپانىا فۇرمى ژمارە (٣٧) پېپىكەتەوە.

مەرج و رىيڭكارەكانى پىيدانى نشينگە بە كەسى بیانى

ماددەم (١٤) :-

يەكەم: نىشينگە بە كەسى بیانى دەدرىت بەم مەرجانەي خوارەوە :

۱- پیشکەش کردنی داواکارییەک لە لاين نوئىنەرى لايدىنى داواکار ئەوانەى لە ماددەي (حەوتەم / بىرگەي) ئامازەيان پى دراوه.

۲- پیشکەش کردنى گىرىبەستى كاركىردىن وە دەستەبەرى كومەلايەتى ئەگەر كەسى بیانى كريتەكار بىت.

۳- پیشکەش کردنى گىرىبەستى كاركىردىن لە رىيڭخراوى LOCAL NGO ئەگەر نشينگە بەمەبەستى كاركىردىن لە رىيڭخراوى بىت.

۴- ئەنچام دانى پشكنىنى خوين بۆ نەخۆشىيە گوازراوه كان و درمە كان و دەرچۈون لەو پشكنىنە.

۵- لارى نەبوونى لاينى ئاسايش.

۶- پشتگىرى نىشته جىپبۇون ئەگەر سپۆنسەرە كە كەسى سروشتى بۇو .

۷- ۋىزە لەلاين ج لاينىكى داواکار وەرگىرا بىت، پىويىستە ھەمان لاين كارى نشينگەي بۆ ئەنچام بىدات، جىگە لە پارىزەر و كۆمپانىاكانى بەدواداچۇونى كاروبىارى نشينگەي بیانىان ئەگەر خۇيان لايدىنى داواکار بن دەتوانىن رىيڭكارەكانى نشينگە لە سەر ناوى لاينىكى تر ئەنچام بىدات بە مەرجىتكە خۇيان رىيڭكارەكانى نشينگەي بۆ ئەنچام بىدات.

۸- دەستەبەرى كەسى (فۇرمى ژمارە ٣٥)، دەستەبەرى كۆمپانىا (فۇرمى ژمارە ٣٧) يان دەستەبەرى رىيڭخراوى LOCAL NGO فۇرمى ژمارە (٣٨) پې دەكەنەوە و پەسەند بىرىت.

۹- پېرىنەوەي فۇرمى كەسى ژمارە (٣٦) يان بەلىننامەي كۆمپانىا ژمارە (٣٩) ئەگەر ۋىزەي سەرداش گۈزپىدا بۆ نشينگە.

- ۱۰- گشت به لگه نامه پیویسته کانی به یه کگه یاندنی خیزان ژوانه‌ی مادده‌ی (چواره‌م برگه‌ی چواره‌م) ثامازه‌یان پیدراوه نه گر نشینگه به مه‌بستی به یه کگه یاندنی خیزان بیت.

۱۱- گشت به لگه نامه پیویسته کانی که له مادده‌ی (چواره‌م برگه‌ی سی‌یه) ثامازه‌یان پی دراوه نه گر نشینگه به مه‌بستی خویندن بیت.

۱۲- گشت به لگه نامه پیویسته کانی که له مادده‌ی (چواره‌م برگه‌ی /حدوتهم، هه‌شته‌م) ثامازه‌یان پی دراوه نه گر نشینگه به مه‌بستی کاری ریکخراوه‌ی بیت.

۱۳- دانی گشت رسومات و سزا کانی که لهم به یانه دیاری کراوه.

۱۴- هاویچ کردنی نه به لگه نامه :-

آ- کپی ره‌نگاو په‌نگی پاسپورتی که‌سی بیانی.

ب- کپی فیزه‌ی ئلیکترونی نه گر به فیزه‌ی خالی سنوری ندهاتبیت.

ج- (۶) وینه‌ی ره‌نگاو په‌نگی که‌سی بیانی قهباره (۳۰۴) سم. کپی ره‌نگاو په‌نگی به لگه نامه کانی دسته‌بدر (په‌گه‌زنانه)، ناسنامه‌ی باری شارستانی یان کارتی نیشتمانی، ناسنامه‌ی نوینه‌ر، ناسنامه‌ی پاریزه‌ر، په‌راوی کومپانیای سپنسر)

دروعه :

۱- سیسته‌میکی مودیرن له گشت به یوه‌به رایه‌تییه کانی نشینگه داده مه‌زربت بۆ داواکردنی نیشینگه بۆ که‌سی بیانی لدریگای ویسایتیکی ئلیکترونی به شیوازی (ON LINE) و ده‌بسته‌تیه‌وه به وزاره‌تی ناوخر.

۲- پیویسته گشت ژدولایه‌نامه که له مادده‌ی (حدوتهم برگه‌ی یه که‌م /۱)، ثامازه‌یان پی دراوه و کومپانیا کانی بواری نهوت تا ۲۰۱۷/۱۲/۳۱ کودی تاییهت به سیسته‌می نشینگه (ONLINE)) وه ریگن له وزاره‌تی ناوخر بەپیئی ئهو ریککارانه که له ویسایتکه پاده‌گه‌یه‌نریت.

۳- کومپانیا کانی دهستی کار ناتوانن نشینگه له سه‌ر ناوی کومپانیا کیان بۆ که‌سی بیانی و هرگرن و کودی نشینگه (ON LINE) یان پی نادریت.

۴- کومپانیا کانی به دواداچونی کاروباری نشینگه بیانیان ناتوانن نشینگه بۆ که‌سی بیانی له سه‌ر سپنسری کومپانیای خزیان و هریگرن.

۵- سیسته‌می کاری تاییهت به پیدانی نشینگه له گشت به یوه‌به رایه‌تییه کانی نشینگه یه ک ده‌خرین و پیویسته به یه ک شیواز کار بکهن.

۶- پیویسته گشت ئهو لایه‌نامه فورمی ژماره (۲۸) و ژماره (۳۴) ده‌یانگریت‌وه تا ۲۰۱۷ /۱۲/۳۱ فورمه کانیان پر بکنه‌وه و له لایه‌نی لیئنی تاییه‌مند په‌سنه‌ند بکریت، وه تا ئهو ریکه‌وته گشت مامه‌له کانیان جىئه‌جه، ده‌کرنت.

ھەلۆهشاندنه وەی فیزە و کارتى نشینگە

ماددهی (۱۵) :-

یەکەم : فیزە سەردان يان مانەوە ھەلۆهشیتەوە بەم مەرجانە خوارەوە :

۱- لەسەر داواکارى كەسى بىيانى يان نويىدىرى ياسايىي يان لايدىنى داواکار.

۲- دەبىت كەسى بىيانى فیزەكەي بەكار نەھىتىنابىت.

دوووهەم : نشينگەي ھاوللاتى بىيانى ھەلۆهشیتەوە لەم حالتانە خوارەوە :

۱- پېشکەش كەدنى داواکارىيەك لە لايدىن خودى ھاوللاتى بىيانى.

۲- ئەنجامدانى سەرپىچىيەك و دانانى ناوى لە لىستى رەش بە پىتى ماددهى (دوازدەيەم) ئى ثەم بەيانە.

۳- ئەگەر يەكىن لە مەرجە كانى پىتىنە نشينگەي لە دەست بەدات.

۴- ئەگەر مەترسى ھەبىت لە سەر تەندروستى يان ئاسايىشى ھەرىم.

كۆتايى ھاتنى گرىيەستى كارگىردن

ماددهى (۱۶) :-

یەكەم : ئەم كەسە بىانييەي گرىيەستى كارگىردنى كۆتايى پىتى دەيت لە گەل خاونەن كار دەتوانىت داواي نوى كەرنەوەي كارتى نشينگە بکات بە مەرجىيەك گرىيەستىيەك نويى ئاسايىي كارگىردنى پېشکەش بە بەرپۇھەرایەتى نشينگە بکات لە ھەرىم.

دوووهەم :

۱- پېركەرنەوەي فۇرمى ژمارە (۳۶) يان (۳۹) كە تىيىدا دەبىت خاونەن كارى نوى بەلەن بەدات لە ماوهى شەش مانگ مولەتى كارگىردن لە وەزارەتى كارو كاروپارى كۆمەلائىتى وەرىگىرتى بۇ كىتىكارە بىانييەكە، و دەستىدەرى كۆمەلائىتى بکات.

۲- ئەگەر خاونەن كار بىرگەي (۱) سەرەوەي جى بەجى نەكەر ئەوا نشينگەي كەسى بىيانى دواي كۆتايى ھاتنى دووبارە نوى ناكىرىتەوە و خاونەن كارو بېرە پارەيەي كە كە لە ماددهى (ھەزەيەم) دىيارى كراوه وەك سزا دەبىت بىبەزىرىت.

سېيىھەم : دەبىت خاونەن كارى پېشىۋو پېش كۆتايى ھاتنى گرىيەستەكە بە يەك مانگ ئامادە بىت لە بەرپۇھەرایەتى نشينگەي تايىبەقەند بۇ تۆمارگىردنى ھەر مافىيەك ئەگەر لە ئەستۆي كىتىكارى بىيانى ماپىت بەپېچەوانەوە ناتوانىت رىيگە بىت لە نويىكەرنەوەي نشينگەي كەسى بىيانى.

چوارەم : لە كاتى تۆمارگىردنى ھەر سکالاًيەك لە لايدىن خاونەن كارى پېشىۋو لە ماوهى بىرگەي (سېيىھەم) سەرەوە، بەرپۇھەرایەتى نشينگە كىشەكە رەوانەي بەرپۇھەرایەتى كار دەكەت بەمەبەستى يەكلايى كەرنەوەي كىشەكە لە لايدىن دادگاى كار و نشينگەي كىتىكارى بىيانى نوى دەكىرىتەوە تا كۆتايى ھاتنى كىشەكە.

پىنچەم : نويىكەرنەوەي نشينگە بۇ كەسى بىيانى كە لە بىرگەي يەكەم ئامازەي پىتى دراوه پىويسىت بە نۇرسراوى ئەستۆپاڭى خاونەن كارى يەكەم ناكات.

شده‌شهم: ئەگەر نشينگى كەسى بىيانى كۆتايى پىتەات و سپۆنسەرى خرابىتە ناو لىستى رەش ، ئەوا دەتونانىت نشينىڭمى نۇئى بىكاتەوە بەسپۆنسەرى كەسيكى سروشتى يان مەعنەوى تر دواي جىبەجى كىرىنى گشت رىئىمایىه كانى نشينگە.

لیژنه کانی به دوا دا چوون

مداددهی (۱۷)

لیژندهک: لیژندهک یان زیاتر له گشت به پریوه به رایه تیله کانی نشینگه پیک دیت به مهدهستی به دواداچوونی نشینگه که سانی بیانی له سنوری به پریوه به رایه تیله که یان.

دزوههم: دهیت ئەم لېئنەيە بە تدو اوی تەرخان بکىتىت بۇ ئەو كارەھى كە لە بېرىگەھى يەكەم دىيارى كراوه.

سییمه: لدکاتی به دیگردنی هدر سه ریچیه کی تاییهت به رینمایید کانی فیزه یا نشیننگه ده بیت به گونوستیکی تاییهت ئەم سه ریچیه دهست نیشان بکات.

چواره‌م: لیئندي به دواداچوون پاپورتى رۇزانه بەرزدە كاتمۇھ بۇ بەپریوه‌بەرى نشىنگە لە سىنورى كارەكەي و تىدا سەرپىچى و پىشىيارەكان دەست نىشان دەكات.

لیینجهم: ئەم لىئەنانە دەبەستىرىنەوە بە بەشى بەدواچۇون لە بەرىيەرلە تىيەكانى نشىنگە.

شده‌شهم: پیویسته له سهر بهریوه به رایه‌تی نشینگه پاپورتی مانگانه سه‌باره‌ت به بدواداچونی لیزنه به‌رز
بکاتمه‌وه بؤ وزاره‌ت له ریگای بهریوه به رایه‌تی گشتی ره‌گه‌زنامه‌ی هدریم.

جههونه ۴: پیویسته لیژنه کانی به داداچوون همه ماهه نگی تهواو بکهن له گمل لیژنه لاوه کییه کانی بهره نگاری یوونه وهی بازرگانی کردن به مرؤوف له پاریزگاکان.

رسومات و سزاکان

- ۱۸ -

لئم بپه پارانه خوارهوه له لایهن بهریویه رایه تییه کانی نشینگه و هرده گیرین و ده خریته سه رحسابی بهریویه رایه تییه کانیان :-

یہ کام: رسومات :-

۱- (۱,۰۰۰,۰۰۰) یهک ملیون دینار وهک رسوماتی گورینى ۋىزەي سەردان بۇ نشىنگە، بۇ ئەم كەسە يىانپىيانەي كە بۇ ھاتنە ناوهەي ھەرىم، يېرىستىيان پە وەرگەتنى ۋىزاي ئەلىكتۇنى ھەئە.

-۲-(۵۰۰,۰۰۰) پینج سد هزار دینار و هک رسوماتی گوپنی فیزهی سه‌ردان بتو نشینگه بتو ئەو کەسە بیانیانە کە لەماددەی (چوارم بېگەی پىنجەم/۱)، کە دەتوانن فیزەی خالى سنورى وەریگرن، و هەلگرانى رەگەزناھەی سورى ھەمان رسوماتىان لە، وەردەگىرت.

سنوری یان خویندن یان بهه کگه باندنه، خیزان تنهای بو بهه چاریه ماوهی (۳۰) روز.

- ۴-(۲۵۰۰۰) بیست و پینج هەزار دینار وەك رسوماتی کارگیری بەرامبەر ھەر داواکارییە کی پیدانی نشینگە یان نوی کردنهوە.
- ۵-(۳۵۰۰۰) سى و پینج هەزار دینار وەك رسوماتی ۋىزەي ڈەرچۈن.
- ۶-(۵۰۰۰۰) پەنجا هەزار دینار وەك رسوماتی گواستنەوەي دۆسیيە.
- ۷-(۱۰۰۰۰) دەھەزار دینار وەك رسوماتی کارگیری بەرامبەر ھەر داواکارییە کی نوسراو پېشکەش بە بەرىيەرايىتى نشينگە بىرىت.
- ۸-(۳۵۰۰۰) سى و پینج هەزار دینار وەك رسوماتی دەركىدىنى كارتى ھەوالى گەيشتن.
- ۹-(۸۰۰۰۰) ھەشتا هەزار دینار وەك رسوماتی دەركىدىنى كارتى نشينگە و نوی کردنهوەي بە ھەموو جۆرە كانىيەوە بۆ ماوهى شەدش مانگ.
- ۱۰-(۱۵۰۰۰۰) سەددە پەنجا هەزار دینار وەك رسوماتی دەركىدىنى كارتى نشينگە و نوی کردنهوەي بە ھەموو جۆرە كانىيەوە بۆ ماوهى يەك سال.
- ۱۱-(۳۰۰,۰۰۰) سى سەد هەزار دینار وەك رسوماتی دەركىدىنى كارتى نشينگە و نوی کردنهوەي بە ھەموو جۆرە كانىيەوە بۆ ماوهى دوو سال.
- ۱۲-(۴۵۰,۰۰۰) چوار سەددوو پەنجا هەزار دینار وەك رسوماتى پیدانى كارتى نشينگە و نوی کردنهوەي بە ھەموو جۆرە كانىيەوە بۆ ماوهى سى سال.
- ۱۳-(۵۰۰۰۰) پەنجا هەزار دینار وەك رسوماتى دەركىدىنى كارتى نشينگە لە برى وونبوو یان تىكچۈن (بدل ضائى او تالىف).
- ۱۴-(۱۵۰۰۰) پازدە هەزار دینار وەك رسوماتى دەركىدىنى كارتى ھەوالى گەيشتن لە برى وونبوو یان تىكچۈن (بدل ضائى او تالىف).
- ۱۵-(۵۰۰۰۰) پەنجا هەزار دینار وەك رسوماتى پیدانى پاسپۇرتى تىپەربۈون (جواز مرور).
- ۱۶-(۲۰۰۰۰) بیست هەزار دینار وەك رسوماتى پیدانى ۋىزەي چۈن يان چۈن وھاتن.
- ۱۷-(۳۰۰,۰۰۰) سى سەد هەزار دینار سالانە وەك رسوماتى ئىدارى رىيگەپیدانى نويىنەر.
- دووهەم: سزاكان
- ۱-(۲۰۰۰۰) بیست هەزار دینار وەك سزاي دواکەوتىنى سەرداڭ يان دواکەوتىنى نوی نەكىدنهوەي كارتى نشينگە بۆ ھەر پۇزىتكى دواکەوتىن بە پشۇوه فەرمىيە كانىشەوە.
- ۲-(۵۰۰,۰۰۰) پینج سەد هەزار دینار وەك سزاي جىبەجى نەكىدنى بەلىتىنامەي فۇرمى ژمارە (۳۶) يان (۳۹).
- ۳-(۱۰۰,۰۰۰) سەد هەزار دینار بۆ ھەر سەرىپىچىيە کى تر .
- سېيىھ: ھىچ كەسىكى بىيانى لە رسومات و سزا دارايىيە كانى ۋىزە و نشينگە نابەخشرىت.

چوارم: بدهر لە خالى يەکەم و دووهەمی ئەم ماددەيە گارمەندانى رىكخراوى نەتموھ يەكگەرتووه کان و ئەو رىكخراوه نىودەولەتىيانەي ماددەي (چوارم / بېرىگەي حەوتەم ، خالى ۹) و فەرمانبەرانى كونسولگەرييە کان لە گشت رسوماتە کان دەبەخشىن جىڭە لە سزا دارايىھە کان.

مۇرى ھاتنە ژۇورەوە

ماددەي (۱۹) :-

۱- مۆرىيکى تايىھەت بە ھاتنە ژۇورەوەي كەسانى بىانى كە بە ۋىزەي سەردان دىنە ھەرىمى كوردستان ماوەي سەرداňە كە لە مۆرە بە (۳۰) رۆز دىيارى دەكىت لە پاسپۇرتى كەسى بىانى دەدرىت.

۲- مۆرىيکى تايىھەت بە ھاتنە ژۇورەوەي كەسانى بىانى كە بە ۋىزەي گەشتىيارى دىنە ھەرىمى كوردستان ماوەي سەرداňە كە لە مۆرە بە (۳۰) رۆز دىيارى دەكىت لە پاسپۇرتى كەسى بىانى دەدرىت.

۳- مۆرىيکى تايىھەت بە ھاتنە ژۇورەوەي كەسانى بىانى كە بە ۋىزەي مانوھ دىنە ھەرىمى كوردستان ماوەي (۱۵) رۆزىان پى دەدرىت بۇ سەردانى بەپىوه بەرأيەتىيەكانى نشىنگە لە پاسپۇرتى كەسى بىانى دەدرىت.

ماددەي (۲۰) :-

يەكەم: ھىچ رېنمايى و بەيان و فەرمان و نوسراوەتكى تايىھەت بە ۋىزە و نشىنگە كارى پى ناكىت پاش كارپىتىكىردن بەم بەيانە، جىڭە لە نووسراوەي ژمارە (۱۲۱/د) كە لە رىكەوتى (۲۰۱۷/۱/۱۷) دەرچۈوه، بە بەرددەوامى كارى پى دەكىت.

دووهەم: ئەم بەيانە لەسايتى ۋىزەي ئەلىكترونى بلاۆدە كرىيەتەوە.

سېئىھەم: ئەم بەيانە لە رۆزى بلاۆكىردىنەوەي لە رۆزئامەي وەقایعى كوردستان كارى بى دەكىت.

كريم سنجاري

وەزىرى ناوخۇ

وزارهتی ناوخو

ژماره: ۹۶۲۹ / ۵ / ۲۰۱۷

بهیانی ژماره (۱۰) ای سالی ۲۰۱۷

تاییهت به هه موادرکدنی بهیانی ژماره (۷) ای سالی ۲۰۱۷

بهپیشی ئدو دهسه لاتهی پیمان دراوه له یاسای وزارهتی ناوخو ژماره (۶) ای سالی ۲۰۰۹ ، بپیماندا به دهچوناندی ئدم بپیانه:-
مداددهی (۱) :-

هه موادرکدنی مداددهی دهیدم ببرگهی (۴) كه بهم شیوه‌یهی خوارهوه ده خوینریتهوه:-
مداددهی دهیدم:

۴- ئدو بیانیانهی كه قیزهیان بى (۶) مانگ و هرگرتووه کارتی هه والی گدیشتنيان بۆ ریئك ناخربت و دهیت لە ماوهی (۱۵) رۆزدا پیکاره کانی و هرگرتنی کارتی نشینگە دهست پی بکات و له ماوهی يەك مانگ ته واوى بکات به پیچهوانهوه قیزه کەی هەلددوه شیندریتهوه وو دیپورت ده کریتهوه.
مداددهی (۲) :-

هه موادرکدنی مداددهی هەزدیدم كه بهم شیوه‌یهی خوارهوه ده خوینریتهوه:
مداددهی هەزدیدم:

ئدم بپه پارانهی خوارهوه له لاین بەریووه بەرایهتیه کانی نشینگە و هرده گریت و ده خربتیهوه سەر حسابی بەریووه بەرایهتیه کان جگه له خالى (۱۷) برگهی يەكم لە لاین بەریووه بەرایهتی كومپانیا ئەمنیه کان و ریگەپیدان له دیوانی وزارهت و هرده گیریت و ده خربتیه سەر حسابی ئەو بەریووه بەرایهتیه.
مداددهی (۳) :-

۲- ئدم بپیانه له سایتی قیزهی ئەلكترونى بلاوده کریتهوه.

۳- ئدم بپیانه له رۆزی بلاوكردنەوهی له پۆشناھی (وهقایعی کورستان) کاری پی ده گریت.

کریم سنجاري
وزیری ناوخو